

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО СЕЛСКО СТОПАНСТВО
„ХАН АСПАРУХ” – град ИСПЕРИХ**

УТВЪРДИЛ:

ДИРЕКТОР:

/САЛИ НАЗИФ

ПРАВИЛНИК

за дейността на

**ПГСС „Хан Аспарух” – град Исперих през
учебната 2025/2026 година**

Настоящият Правилник е приет на заседание на Педагогически съвет
с Протокол № 18/11.09.2025г. и утвърден със Заповед № 4/15.09.2025г.

ГЛАВА ПЪРВА. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящият правилник определя организацията и реда за провеждане на процеса на обучение и възпитание в училището, конкретизира правата и задълженията на учителите и учениците съобразно Закона за предучилищното и училищното образование.

(2) Правилникът урежда отношенията в процеса на обучение и възпитание при пълно зачитане и уважение на човешката личност.

Чл. 2. Правилникът е задължителен за директора, заместник-директорите, учителите, учениците и служителите в училището.

Чл. 3. Професионална гимназия по селско стопанство „Хан Аспарух”- гр. Исперих е в системата на училищното образование и осигурява:

1. Овладяване на общите основи и закономерности на човешкото познание.
  2. Усвояване и формиране на общочовешки и национални ценности, добродетели и култура.
  3. Развитие на индивидуалността и стимулиране на творческите заложби.
  4. Духовно, физическо и социално развитие и здравословен начин на живот.
  5. Изграждане на свободна, морална и инициативна личност, която като български гражданин уважава законите, правата на другите, техния език, религия и култура.
  6. Завършване на определените в Закона за предучилищното и училищното образование образователни степени и придобиване на професионална квалификация.
  7. Качествено професионално образование;
- висока организационна култура;
  - училищна среда, създаваща гаранция за високо качество на образователния процес и удовлетвореност от него.

Чл. 4. (1) Учениците в Професионалната гимназия ползват правото си на образование и могат да повишават непрекъснато своето образование и квалификация.

(2) Продължаването на образованието се осъществява въз основа на документ за завършен предходен клас или степен на образование.

(3) Учениците нямат право да повтарят успешно завършен клас и повторно да придобиват образование от една и съща степен на държавните и общинските училища.

Чл. 5. Професионалната гимназия се регулира от държавни образователни стандарти.

Чл. 6. Професионалната гимназия е светско учебно заведение и не допуска налагането на идеологически и религиозни доктрини. Религиозните учения се изучават само в исторически, философски и културен план чрез учебното съдържание на различни учебни предмети. Не се допуска дискриминация на основата на пол, народност, етническа принадлежност, религия.

Чл. 7. Обучението и възпитанието в Професионалната гимназия се провежда на книжовен български език.

Чл. 8. Приемът и обучението се осъществява въз основа на издаден по установения ред в страната документ за завършен предходен клас или степен на образование.

Чл. 9. В Професионалната гимназия не може да се придобива образование, повтарящо степента на училището.

Чл. 10. (1) Учениците в Професионалната гимназия ползват правото си на безплатно образование, като:

- не заплащат таксите за училищното обучение в рамките на държавните образователни стандарти;

- ползват безплатно училищната база за обучение и развитие на интересите и способностите си;

- ползват стипендии или издръжка за сметка на държавния бюджет.

(2) Събирането на средства от родителите на учениците за материали, консумативи, подобряване на материалната база и други текущи разходи нямат правно основание

(3) Министърът на образованието и науката със заповед определя условията за реда за заплащане на:

- такси и дейности извън държавните образователни стандарти в държавните и обществени училища, както и за професионалните обучения след завършено средно образование по утвърден държавен прием.

Чл. 11. (1) Училищното образование е задължително до 16- годишна възраст.

(2) Училището осигурява обучение в дневна, самостоятелна, задочна, индивидуална и комбинирана форма на обучение.

Чл. 12. (1) Правото на избор на прием в Професионалната гимназия се ограничава само в случаите, в които с нормативни документи са предвидени специални условия и ред за приемане на ученици.

(2) Специални условия и ред за приемане на ученици могат да се определят с нормативен акт.

(3) Не се допускат ограничения или привилегии, основани на раса, народност, пол, етнически и социален произход, вероизповедание и обществено положение.

Чл. 13. Професионалната гимназия по селско стопанство се финансира от Държавния бюджет чрез МОН и община Исперих.

ГЛАВА ВТОРА

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧИЛИЩЕТО РАЗДЕЛ ПЪРВИ ОБЩИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 14. (1) Професионалната гимназия има:

- наименование – Професионална гимназия по селско стопанство „Хан Аспарух”;
- седалище, официален адрес, който съответства на адреса на дирекцията му – град Исперих;
- собствен кръгъл печат и печат с държавния герб;
- банкова сметка и счетоводен баланс;
- данъчен номер и шифър по БУЛСТАТ, номер и шифър ЕКПОУ
- символи – знаме и емблема
- ритуали

(2) Училището има право да:

- притежава собствено недвижимо и движимо имущество и да се разпорежда с него
- предоставя собственото си имущество под наем, да извършва педагогически услуги и производствено-стопанска дейност, ако това не е във вреда на образователния и възпитателния процес, и ако са спазени санитарно-хигиенните изисквания;
- да се разпорежда самостоятелно с бюджетните средства;
- създава и натрупва фондове, включително и във валута;
- продава продукти от своята дейност;
- определя вътрешната си организация;
- подбира кадрите си;
- избира начина на приемане на учениците в съответствие с нормативните актове;

- определя организацията, методиката и средствата на обучение;
- издава държавни документи за завършен клас, образователна степен и професионална квалификация ако са му предоставени такива права;
- се сдружава с юридически лица от страната и чужбина, без да нарушава държавните интереси

(3) Професионалната гимназия носи отговорност за:

- изпълнение на държавните образователни стандарти, засягащи нейната дейност;
- поетите задължения при приемането на учениците;
- създаване на условия за опазване на живота и укрепване здравето на учениците по време на обучението и на територията си;
- законосъобразно изразходване на бюджетните средства и опазването на МТБ;
- извършването на дейности и прояви, които не противоречат на Законите на страната, не ограничават правата и свободите на личността и не нарушават УВП.

(4) В Професионалната гимназия се забраняват действия, свързани с:

- налагане на идеологически и/или религиозни доктрини;
- осъществяване на политическа и партийна дейност;
- извършване на пропаганда, популяризиране или подстрекаване по какъвто и да е начин, пряко или косвено, на идеи и възгледи, свързани с нетрадиционна сексуална ориентация и/или определяне на полова идентичност, различна от биологичната.

(5) Училището се представлява от директор, чиито права и задължения се уреждат от Закона за предучилищното и училищното образование.

Чл. 15. Държавните стандарти се уреждат съобразно Закона за предучилищното и училищно-то образование.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 16. Професионалната гимназия осигурява професионално образование и квалификация на ученици след завършване на основно образование и на ученици със специални образователни потребности, съгласно ДОС за приобщаващото образование.

(1) Нар. 10 Ученици със специални образователни потребности по чл. 120, ал. 7 ЗПУО може да се приемат по документи в профили и в специалности от професии, които не са противопоказни на здравословното им състояние.“

Чл. 17. (1) В Професионалната гимназия се приемат ученици със завършено основно образование, като се осигурява придобиване на професионална квалификация и завършване на средно образование.

(2) За определените с държавния план-прием места в VIII клас могат да кандидатстват и лица, които преди годината на кандидатстване успешно са завършили основно образование и в годината на кандидатстване навършват не повече от 17 години.

Чл. 18. В Професионалната гимназия се придобива професионална квалификация по професии и специалности, по които училището извършва обучение.

- изпитвания изисквания, определени с акт на Министъра на здравеопазването.

- Дейността на професионалното ориентиране на учениците се планира тематично и се осъществява от Педагогическия съвет и класните ръководители.

Чл. 19. Сроковете и формите на обучение в професионалното училище се определят съгласно държавни образователни стандарти за професия, специалност и квалификация след завършена степен на образование.

Чл. 20. (1) Учениците могат да се преместват в паралелка на същото или друго училище при наличие на свободни места в приемащото училище.

(2) За свободни места се считат местата до утвърдения държавен план-прием, които включват:

- незаетите места;

- освободените през учебната година места;

- свободните места се обявяват от директора в тридневен срок от освобождаването им в училището и в Регионално управление на образование в гр. Разград

(3) Преместването на учениците се извършва, както следва:

а) през време на цялата учебна година, но не по-късно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок- по същия профил или професия.

б) след успешно завършен клас при смяна на:

- професията, съответно с друга професия

(4) При различие между училищните учебни планове, учениците полагат приравнителни изпити при условие и по ред, определени от приемащото училище.

Чл. 21. (1) Учениците могат да се преместват в следните случаи:

а) по социални или здравословни причини;

б) при смяна на местоживеенето поради смяна местоработата на родителите или настойниците.

(2) В случаите по ал. 1 ученикът се премества със заповед на директора на приемащото училище въз основа на представени документи, удостоверяващи обстоятелствата по точки "а" и "б". При отказ на директора на приемащото училище началникът на Регионално управление на образование взема решение относно преместването на ученика.

Чл. 22. (1) Учениците се преместват при спазване на условия и ред, определени в Чл.108 от Наредба за организация на дейностите в училищното образование.

Чл. 23 (1) Учениците не могат да се преместват:

- в последния гимназиален клас при смяна на: непрофилирана гимназиална паралелка с профилирана; профил с друг профил; професия с профил;

- в последните два гимназиални класа при смяна на: професия с друга професия, профил с професия, непрофилирана гимназиална паралелка с професия.

(2) Разпоредбите на ал. 1 не се прилагат в случаите на връщане на ученик след заличаване на наказанието по чл. 121, ал. 1, т. 4.

Чл. 24. След завършване на клас или степен на образование на учениците се издава документ, съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите в системата на предучилищното и училищното образование.

Чл. 25. (1) На учениците, завършили успешно XII клас и положили успешно държавните зрелостни изпити, се издава диплома за завършено средно образование.

(2) Когато ученикът не се е явил или не е положил успешно държавните зрелостни изпити по свое желание, се издава удостоверение за завършен гимназиален етап.

(3) Документите по ал. 2 не удостоверяват завършено средно образование.

(4) Дипломата по ал. 1 и удостоверението по ал. 2 се издават от училището, в което ученикът е завършил XII клас и се вписват в регистрационната книга на училището.

Чл. 26. (1) Завършено професионално образование се удостоверява с диплома за завършено средно образование и със свидетелство за професионална квалификация

(2) Документите по ал.1 се издават независимо един от друг, съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите в системата на предучилищното и училищното образование

а) диплома за завършено средно образование;

б) свидетелство за професионална квалификация се издава на ученици, завършили XI и XII клас и положили успешно държавни зрелостни изпити за

придобиване на професионална квалификация съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите в системата на предучилищното и училищното образование;

в) свидетелство за правоспособност за професии, за упражняването на които се изисква правоспособност, се издава при условия и по ред, определени с наредби на Министъра на образованието и науката, освен ако в друг нормативен акт не е предвидено друго.

Чл. 27. (1) Завършено професионално обучение се удостоверява със свидетелство за професионална квалификация, свидетелство за правоспособност, удостоверение за професионално обучение.

(2) Свидетелството за професионална квалификация се издава на ученици, които са завършили професионалната подготовка и са положили успешно държавни изпити за придобиване на професионална квалификация, съгласно държавните образователни стандарти за професионалното образование и обучение, за придобиването на квалификация по професии и за системата на оценяване.

(3) Свидетелството за правоспособност за професии, упражняването на които изисква правоспособност, се издава при условия и по ред, определени с наредби на Министъра на образованието и науката, освен ако в друг нормативен акт не е предвидено друго.

(4) Удостоверението за професионално обучение се издава на ученици, които са завършили професионална подготовка и са положили успешно изпитите за придобиване на професионална квалификация по част от професията, както и за актуализиране или за разширяване на професионалната квалификация, съгласно държавните образователни изисквания за професионалното образование и обучение и за системата на оценяване.

(5) Документите по ал. 2, 3 и 4 не дават право за продължаване на образованието.

Чл. 28. Свидетелство за професионална квалификация, свидетелство за правоспособност и удостоверението за професионално обучение се издават от училището, в което ученикът е завършил професионалната си подготовка.

Чл. 29. (1) Получената оценка на държавен зрелостен изпит за придобиване на средно образование, както и държавен изпит за придобиване на професионална квалификация е окончателна.

Когато получената оценка е слаб (2), ученикът може да се яви отново на съответния изпит без ограничения за възраст и брой изпитни сесии.

Чл. 30. (1) Лицата, придобили право да се явят на изпити за придобиване на професионална квалификация по чл. 25, могат да се явяват на тях в училището, в което са се обучавали, при спазване изискванията на действащия учебен план по отношение на броя на изпитите и формата за оценяване към момента на явяването.

Чл. 31. (1) Дубликат на удостоверение за завършен клас, диплома за завършено средно образование, свидетелство за професионална квалификация и свидетелство за

правоспособност и удостоверение за професионално обучение се издават от директора на училището, издало оригиналния документ.

(2) Дубликатът се издава по молба на заинтересованото лице в случай, че документът по ал. 1 е изгубен, унищожен или е станал негоден за ползване.

Чл. 32. (1) Дубликатът се издава при наличие на училищна документация, от която е видно, че оригиналният документ е издаден.

(2) В случай, че училището, издало оригиналния документ, е закрито, заинтересуваното лице подава молба до училището, където се съхранява училищната документация.

Чл. 33. Дубликатът се издава по образец, съгласно Наредба № 8/11.08.2016 г. за информацията и документите в системата на предучилищното и училищното образование

Чл. 34. (1) Учебните планове и програми за повишаване на квалификацията и за преквалификация се приемат от Педагогическия съвет и се утвърждават от директора.

(2) Професионалната гимназия може да провежда изпити за преквалификация с лица, които са се обучавали извън училището.

ГЛАВА ТРЕТА

ОРГАНИЗАЦИЯ НА УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ РАЗДЕЛ ПЪРВИ ФОРМИ НА ОБУЧЕНИЕ

Чл. 35. (1) Дневната форма на обучение се организира за паралелки или групи в учебни часове през учебния ден и включва обучението на учениците по учебни предмети.

(2) В дневната форма на обучение се организират спортните дейности и часа на класа.

Чл. 36.а. (1) Задочната форма на обучение се организира само за лица, навършили 16 години, и включва учебни часове съгласно училищния учебен план, разработен въз основа на съответния рамков учебен план за задочна форма на обучение, самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишна оценка по учебни предмети от училищния учебен план.

(2) Учебните часове по учебни предмети от училищния учебен план и изпитите по учебните предмети от училищния учебен план се организират в сесии както следва:

ГРАФИК НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ:

Учебните занятия по учебни предмети се организират в сесии както следва:

Първа сесия

X^Г клас - 29.09.2025г. – 28.11.2025г;

Втора сесия

X^Г клас - 03.02.2026г. - 22.04.2026г.;

РЕДОВНИ ИЗПИТНИ СЕСИИ:

Първа сесия: ДЕКЕМВРИ

X^Г клас - 01.12.2025г. - 23.12.2025г.;

Втора сесия: АПРИЛ/МАЙ

X^Г клас - 27.04.2026г. - 29.05.2026г.;

Поправителни сесии:

Първа сесия:

X^Г клас - 01.06.2026г. - 30.06.2026г.;

Втора сесия:

X^Г клас - 01.07.2026г. - 24.07.2026г.;

Чл. 36. б. (1) Индивидуалната форма на обучение включва индивидуални учебни часове и текущо оценяване или изпити за определяне на срочна или годишна оценка.

(2) Индивидуалната форма на обучение може да се организира за:

1. ученици, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна, вечерна или комбинирана форма за повече от 30 последователни учебни дни;

2. ученици, които по семейни причини желаят да завършат в други срокове обучението си за един или повече класове;

3. ученици с изявени дарби;

4. ученици със специални образователни потребности

(3) Директорът на училището организира разработването на индивидуален учебен план и график на учебните часове и ги утвърждава.

(4) Структурата на индивидуалния учебен план на учениците по ал. 2, т. 4, както и условията и редът за утвърждаване се определят с ДОС за приобщаващото образование.

(5) За обучението в индивидуална форма на обучение се изготвя седмично разписание на основата на индивидуалния учебен план, което се утвърждава от директора на училището.

(6) Учениците по ал. 2 се записват в определен клас и паралелка.

(7) Индивидуалните учебни часове се провеждат в училището. В случаите по ал. 2, т. 1, когато ученикът не може да посещава училището, учебните часове се организират в домашни или болнични условия, а в случаите по ал. 2, т. 4 - и в център за подкрепа за личностно развитие.

Чл. 36.в. (1) Самостоятелната форма на обучение включва самостоятелна подготовка и изпити за определяне на годишни оценки по учебните предмети от училищния учебен план.

(2) Самостоятелната форма на обучение може да се организира за:

1. ученици в задължителна училищна възраст, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, издаден от съответната експертна лекарска комисия, определена в Закона за здравето, не могат да се обучават в дневна форма;

2. ученици в задължителна училищна възраст - по желание на ученика или родителя, по реда на чл. 12, ал. 2 ЗПУО, след решение на експертна комисия, създадена към регионалното управление на образованието;

3. ученици с изявени дарби;

4. лица, навършили 16 години.

(3) При самостоятелна форма на обучение се прилага избран от ученика утвърден училищен учебен план.

(4) Заявлението за записване в самостоятелна форма на обучение може да се подаде и до 20 учебни дни преди изпитна сесия, посочена в правилника за дейността на училището, с изключение на учениците по ал. 2, т. 2.

(5) Изпитите по учебните предмети от училищния учебен план са организирани в сесии, чийто брой през учебната година е посочен в настоящият правилник.

РЕДОВНИ ИЗПИТНИ СЕСИИ

Първа сесия: ДЕКЕМВРИ/ЯНУАРИ - 01.12.2025г. – 09.01.2026г. (XII клас)

ЯНУАРИ/ФЕВРУАРИ - 05.01.2026г. – 06.02.2026г. (VIII-XI клас)

Втора сесия: МАРТ – 04.03.2026г. – 31.03.2026г. (XII клас)

АПРИЛ/МАЙ - 14.04.2026г. - 29.05.2026г. (VIII-XI клас)

ПОПРАВТЕЛНИ СЕСИИ

Първа сесия: АПРИЛ/МАЙ – 14.04.2026г. – 15.05.2026г. (XII клас)

ЮНИ - 01.06.2026г. - 30.06.2026г. (VIII-XI клас)

Втора сесия: ЮЛИ - 01.07.2026г. - 24.07.2026г. (VIII-XII клас)

(6) За лицата по ал. 2, т. 4 се допуска обучение за завършване на два класа в една година, ако са заявили това свое желание при подаване на заявлението.. Те полагат изпити за следващ клас само ако успешно са положили всички изпити, предвидени за завършване на предходния клас.

(7) За учениците по ал. 2, т. 2 в съответствие с чл. 112, ал. 7 ЗПУО експертната комисия към регионалното управление на образованието, в която се включва и представител на Агенцията за социално подпомагане, осъществява контрол на организацията и начина на провеждане на изпитните сесии и на резултатите от тях.

Чл. 36.г. (1) Комбинирана форма на обучение включва обучение при условията и по реда на дневна форма и индивидуално обучение по един или няколко учебни предмета от училищния или индивидуалния учебен план.

(2) Обучението в комбинирана форма се извършва по училищния учебен план или по индивидуален учебен план - за ученици със специални образователни потребности и за ученици с изявени дарби.

(3) Комбинирана форма на обучение може да се организира за:

1. ученик със специални образователни потребности;
2. ученик с изявени дарби;

(4) Комбинираната форма на обучение по ал. 2, т. 1 се осъществява:

1. съобразно индивидуалното развитие на ученика, като е подходяща за ученици от аутистичния спектър; ученици с множество увреждания или друго състояние, което води до трудности в обучението при условията на дневна форма на обучение;
2. за ученици със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуални учебни програми, чиито родители/настойници са заявили това желание пред директора на съответното училище, и за които е изразено такова становище от екипа по чл. 188, ал. 1 ЗПУО;
3. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2017 г.) по заявление от родителя/настойника за обучение в комбинирана форма, като в 7-дневен срок от неговото постъпване директорът на училището издава заповед за създаване на екип по чл. 188, ал. 1 ЗПУО, ако за ученика не е сформиран вече такъв екип;
4. екипът по чл. 188, ал. 1 ЗПУО има за цел да установи необходимостта от организиране на комбинирана форма за конкретния ученик, от разработване на индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за обучението му, както и да определи учебните предмети, по които ще се осъществява индивидуалното обучение на ученика;
5. по преценка на екипа и в съответствие с потребностите на ученика членовете на екипа, както и учителите по съответните учебни предмети, разработват индивидуален учебен план и индивидуални учебни програми за комбинирана форма на обучение в 30-дневен срок след издаване на заповедта на директора на училището за създаването на екипа;
6. индивидуалното обучение може да се провежда за не повече от 30 % от броя на учебните часове по учебните предмети от съответния учебен план, по който се извършва обучението в комбинирана форма;

7. индивидуалният учебен план и индивидуалните учебни програми за комбинирана форма на обучение се утвърждават от директора на училището;
8. за всеки ученик, който се обучава в комбинирана форма на обучение, съгласувано с родителя/настойника, се изготвя седмично разписание, съобразено с психо-физическите особености и индивидуалните потребности на ученика; седмичното разписание се утвърждава от директора на училището;
9. индивидуалното обучение включва учебни часове и оценяване на компетентностите на учениците чрез текущи проверки по индивидуална учебна програма.

Чл. 36. (д) (1) Обучението чрез работа (дуална система на обучение) е специфична форма на обучение, при която професионалната квалификация се придобива чрез:

1. практическо обучение в реална работна среда;
2. обучение в професионална гимназия.

(2) Обучението чрез работа (дуална система на обучение) може да се организира от професионална гимназия въз основа на партньорство между един или няколко работодатели.

(3) Обучение чрез работа (дуална система на обучение) се организира във втория гимназиален етап за ученици, които са навършили 16 години.

Чл. 37. Формата на обучение се избира от ученика при условията на чл.12, ал. 2 ЗПУО

Чл. 38. Учениците се записват в дневна форма по реда на училищния прием, а за записване в индивидуална или самостоятелна форма на обучение или за промяна на формата на обучение ученикът подава заявление до директора на училището по реда на чл.12, ал.2 от ЗПУО.

Чл. 39. За записване на ученика в индивидуална или самостоятелна форма на обучение директорът на училището издава заповед.

Чл. 40. (1) Ученици, които се обучават в дневна, задочна, самостоятелна, комбинирана, индивидуална форма, дуална система на обучение, могат да променят формата на обучението преди началото на учебната година.

(2) Промяната на формата на обучението се допуска и по време на учебната година, когато се преминава:

1. от дневна или задочна в индивидуална или самостоятелна форма на обучение;
2. от задочна форма в самостоятелна при разформироване на паралелката;
3. от индивидуална към дневна – за ученици по чл. 36, ал. 2 т. 1 и 3;

(3) За промяна на формата на обучение директорът издава заповед.

(4) Извън случаите по ал.2 промяната на формата на обучение се разрешава от началника на РУО по подадено заявление от родителя/настойника с изложени мотиви или по искане на директора на училището.

(5) Началникът на РУО в 10 дневен срок уведомява писмено заявителите по ал. 4 за своето решение.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

ОРГАНИЗАЦИОННИ ФОРМИ

Чл. 41. (1) Училищното обучение се организира в последователни класове.

(2) Продължителността на обучението в един клас е една учебна година

(3) Класовете са номерирани във възходящ ред с римски цифри.

Чл. 42. (1) В зависимост от броя на приетите ученици класовете се разделят на паралелки.

(2) Паралелките от един клас се означават с началните букви от българската азбука, които се поставят след номера на класа.

(3) В зависимост от особеностите на учебния предмет паралелката може да се дели на групи или да се организират сборни групи от различни паралелки.

Чл. 43. (1) Броят на учениците в паралелки и делението на паралелките на групи се определя с Наредба на Министъра на образованието и науката.

(2) Разпределението на учениците по паралелки (които са повече от една за специалност) се извършва от директора при спазване на ал. 1.

(3) В началото на учебната година Директорът определя със заповед класните ръководители на всички паралелки.

(4) Класният ръководител организира и провежда часа на класа, извънкласните дейности с учениците и води задължителната училищна документация за съответната паралелка.

РАЗДЕЛ ТРЕТИ

УЧЕБНО ВРЕМЕ

Чл. 44. (1) Училищното обучение в професионалната гимназия се организира в учебни години, срокове, седмици, дни и часове.

(2) През учебната година учениците ползват есенна, коледна, зимна, пролетна за VIII, IX, X, XI клас, пролетна за XII клас и лятна ваканция.

Чл. 45. (1) Учебната година започва на 15.09. и е с продължителност 12 месеца.

(2) В случай че денят по ал. 1 е почивен, учебната година започва на първия следващ работен ден.

Чл. 46. (1) Учебните занятия са с продължителност не повече от 38 и не по-малко от 31 учебни седмици и се разпределят в два учебни срока.

(2) Продължителността на учебен срок е между 17 и 18 учебни седмици, в зависимост от началото на междусрочната ваканция, определена със заповед на министъра на образованието за съответната учебна година.

Продължителността на втория учебен срок за VIII, IX, X и XI клас е 18 седмици. Продължителността на втория учебен срок за XII клас е 13 седмици.

(3) Продължителността на учебната седмица е 5 дни.

(4) Изключения по ал. 1, 2 и 3 се допуска само ако това е предвидено в учебния план.

Чл. 47. (1) За всяка учебна година Министърът на образованието и науката определя със заповед:

1. началото и края на ваканциите с изключение на лятната;

2. неучебни дни;

3. края на втория учебен срок.

(2) Заповедта по ал. 1 се издава преди началото на учебната година.

Чл. 48. (1) Учебни дни може да се определят за неучебни или неучебни дни за учебни със заповед на Министъра на образованието и науката.

(2) В случай на разместване на почивните дни през годината на основание чл. 154, ал. 2 от Кодекса на труда обявените почивни дни са неучебни за учениците, съответно обявените работни дни са учебни дни, освен когато учениците са във ваканция.

(3) Кметът на общината, след съгласуване с началника на РУО, може да обявява до три дни за неучебни за училищата на територията на общината в случай на извънредни или непредвидени обстоятелства, както и за отбелязване на празника на общината.

(4) Директорът на училището след решение на Педагогическия съвет може да обяви до три учебни дни в една учебна година за неучебни, но присъствени за което уведомява началника на РУО;

(5) Неучебни са и дните, в които образователният процес в училище е временно преустановен по задължително предписание на компетентен орган, определен с нормативен акт;

(6) Когато поради извънредни обстоятелства присъственият образователен процес в училището е преустановен, както в случаите по ал. 1, 3 и 5, дните са учебни ако са създадени условия за обучение на ученици от разстояние в електронна среда при условията и по реда на чл. 115, ал. 1, 4 и 5 от ЗПУО. В случаите по ал. 1, 2 и 3 след

възстановяване на учебния процес и при необходимост учителят реструктурира учебното съдържание.

Чл. 49. (1) Броят на задължителните учебни часове за една учебна седмица не може да бъде повече от 32 учебни часа – в VIII, IX, X, XI и XII клас;

(2) Часът на класа се включва в седмичното разписание на учебните занятия, извън броя на задължителните учебни часове.

Чл. 50. (1) Организацията на учебния ден е полудневна и включва от 4 до 7 задължителни учебни часа.

(2) Седмичното разписание на учебните занятия се съобразява с психофизическите особености и възможности на учениците. Седмичното разписание се разработва в съответствие с изискванията на наредба на Министъра на здравеопазването и се утвърждава от Директора на училището не по-късно от 3 дни преди започване на учебната година.

Чл. 51. (1) Учебният ден започва в 8.00;

(2) Продължителността на часовете и почивките определят дневното разписание на ПГСС.

1. 40 минути – понеделник– VIII – XII клас - в дневна форма на обучение;

2. 45 минути – вторник, сряда, четвъртък и петък – VIII – XII клас - в дневна форма на обучение;

3. 45 минути – понеделник, вторник, сряда, четвъртък и петък –XI клас - в заочна форма на обучение;

4. 45 минути - по учебна и лабораторна практика;

5. 60 минути - по производствена практика.

(3) (Изменена 12.12.2017 г.) Почивките между учебните часове са както следва:

1. За ученици дневна форма на обучение - присъствено обучение:

Понеделник	
1. час	08.00- 08.40
междучасие	08.40 – 08.55
2. час	08.55 - 09.35
междучасие	09.35 – 09.55
3. час	09.55- 10.35
междучасие	10.35 – 10.45
4. час	10.45- 11.25
междучасие	11.25 – 11.35
5. час	11.35- 12.15
междучасие	12.15 – 12.25
6. час	12.25- 13.05
междучасие	13.05 – 13.15
7. час	13.15- 13.55

междучасие	13.55- 14.05
8 час	14.05- 14.45

Вторник, Сряда, Четвъртък, Петък	
1. час	08.00- 08.45
междучасие	08.45 – 09.00
2. час	09.00- 09.45
междучасие	09.45 – 10.05
3. час	10.05- 10.50
междучасие	10.50 – 11.00
4. час	11.00- 11.45
междучасие	11.45 – 11.55
5. час	11.55- 12.40
междучасие	12.40 – 12.50
6. час	12.50- 13.35
междучасие	13.35 – 13.45
7. час	13.45- 14.30

2. За ученици дневна форма на обучение условие на извънредна епидимична обстановка

3.

Понеделник, Вторник, Сряда, Четвъртък и Петък	
1. час	08.00- 08.40
междучасие	08.40 – 08.55
2. час	08.55 - 09.35
междучасие	09.35 – 09.55
3. час	09.55 - 10.35
междучасие	10.35 – 10.45
4. час	10.45- 11.25
междучасие	11.25 – 11.35
5. час	11.35- 12.15
междучасие	12.15 – 12.25
6. час	12.25- 13.05
междучасие	13.05 – 13.15
7. час	13.15- 13.55

3.ОРЕС (Обучение от разстояние в електронна среда)

Понеделник, Вторник, Сряда, Четвъртък и Петък	
1. час	08.00- 08.40
междучасие	08.40 – 08.50
2. час	08.50 - 09.30
междучасие	09.30 – 09.50
3. час	09.50 - 10.30
междучасие	10.30 – 10.40
4. час	10.40- 11.20
междучасие	11.20 – 11.30
5. час	11.30- 12.10
междучасие	12.10 – 12.20
6. час	12.20- 13:00
междучасие	13:00 – 13.10
7. час	13.10- 13.50

4. За ученици в задочна форма на обучение- присъствено обучение /през периода на провеждане на учебни занятия/Гражданското, здравното

Понеделник, вторник, четвъртък и петък	
1.час	14.00-14.40
междучасие	14.40 – 14.50
2.час	14.50- 15.30
междучасие	15.30 – 15.40
3.час	15.40–16.20
междучасие	16.20– 16.30
4.час	16.30–17.10

Сряда	
1.час	14.30- 15.10
междучасие	15.10 – 15.20
2.час	15.20 16.00
междучасие	16.00 – 16.10
3.час	16.10– 16.50
междучасие	16.50– 17.00
4.час	17.00– 17.40

5. За ученици задочна форма на обучение – при синхронно обучение от разстояние в електронна среда:

Понеделник, Вторник, Сряда, Четвъртък и Петък	
1.час	14.00- 14.40
междучасие	14.40 – 14.50
2.час	14.50 - 15.30
междучасие	15.30 – 15.40
3.час	15.40 – 16.20
междучасие	16.20 – 16.30
4.час	16.30- 17.10
междучасие	17.10 – 17.20

(4) Седмичното разписание се разработва в съответствие с наредбата на Министъра на здравеопазването, издадена на основание на чл. 34, ал. 2 във връзка с § 1, т. 11, буква "ж" на Закона за здравето и се утвърждава със заповед от директора на училището не по-късно от 3 дни преди началото на всеки учебен срок.

(5) В седмичното разписание извън броя на учебните часове се включва и часът на класа.

Чл. 52. (1) Организирането и провеждането на учебния час за спортни дейности в ПГСС е съгласно ДОС за организиране на дейностите в училищното образование.

(2) Учебният час за спортни дейности се включва в седмичните разписания извън броя на учебните часове, съобразно организацията на учебния ден и спортната база в училището.

Чл. 53. (1) По учебния предмет „Физическо възпитание и спорт” учениците имат право да бъдат освободени, поради заболявания, при които е противопоказно упражняване на физическо възпитание и спорт.

(2) Видът на заболяването и заключението за освобождаване се определят с:

1. Медицинско удостоверение, издадено от личния или лекуващия лекар със срок за „допускане” или „не допускане” да се упражнява спортна дейност. За краткотрайно

недопускане за упражняване на спортна дейност, присъствието на ученика се контролира от учителя по физическо възпитание и спорт.

2. Протокол от лекарска консултативна комисия (ЛКК) по профила на заболяването.

3. Районна експертна лекарска комисия (РЕЛКК), която има предназначение да определя инвалидността на деца до 16 години и/или ЛКК, ако ученикът е освидетелстван вече от РЕЛКК по друг повод.

(3) В случаите по ал. 2, т. 1, 2 и 3 на учениците, освободени по здравословни причини от упражняване на физическо възпитание и спорт, в задължителната училищна документация се записва текст „освободен”.

(4) Директорът въз основа на представените медицински документи и писмено заявление от ученика, определя със заповед как учениците, освободени по здравословни причини по учебния предмет „Физическо възпитание и спорт” за учебен срок и/или учебна година ще уплътняват времето, определено за този час.

(5) Директорът с обратна разписка уведомява родителите и ученика.

(6) Освободените от часовете по физическо възпитание и спорт за определен период от време присъстват в часа и се ангажират със задачи, съобразени със здравословното им състояние, възложени от учителя по физическо възпитание и спорт.

Чл. 54. (1) За определен учебен ден директорът на училището може със заповед да определи различно от утвърденото седмично разписание разпределение на учебните часове при:

1. разместване на часове за определени дни по указания на министъра на образованието и науката и/или началника на регионалното управление на образованието (РУО) във връзка с провеждане на национални и регионални външни оценявания;

2. разместване на часове във връзка с осигуряване на заместване на отсъстващи учители;

3. необходимост от провеждане на два последователни учебни часа по един и същ учебен предмет в рамките на учебния ден, които не са предвидени в седмичното разписание за провеждане на класни работи;

4. иновативните паралелки в зависимост от иновативните елементи.

(2) В заповедта по ал. 1 задължително се описват обстоятелствата, наложили определянето на различно от седмичното разписание разпределение на учебните часове в учебния ден.

Чл. 55. Неучебното време включва:

1. официалните празници по чл. 154, ал. 1 от Кодекса на труда;

2. ваканциите;

3. неучебни дни при условията и по реда на чл. 105, ал. 1, 3, 4 и 5 от ЗПУО.

Чл. 56. (1) По време на учебната година в зависимост от темите в учебното съдържание учениците могат организирано да посещават различни културни и научни институции и прояви, като редът и начинът за тяхното организиране е както следва:

1. Организираните туристически пътувания се извършват въз основа на сключен договор между туроператор и директора на ПГСС „Хан Аспарух“;

2. За всяко туристическо пътуване ръководителят:

а) информира родителите, настойниците или попечителите на учениците или на лицата, които полагат грижи за дете, за провеждане на туристическото пътуване;

б) изисква даването на съгласие в писмена форма от родителите, настойниците или попечителите или от другите лица, които полагат грижи за ученика, за участие ученика в съответното туристическо пътуване;

в) провежда инструктаж на учениците и на техните родители, настойници или попечители или на лицата, които полагат грижи за ученика, за безопасност и култура на поведение по време на туристическото пътуване;

г) заверява с подпис и с печат списък на децата или учениците с данни за трите им имена, дата и година на раждане, група или клас;

д) изисква предоставянето на документ от личен лекар за всеки ученик, удостоверяващ липсата на контакт със заразно болен и противопоказания за участие в туристическото пътуване, издаден не по-рано от 3 дни преди началото на организираното пътуване.

е) представя на директорът на ПГСС „Хан Аспарух“ уведомление с приложена декларация и инструктаж по образец съгласно приложение № 2.

3. Документацията за организираните ученически пътувания се съхранява от ПГСС „Хан Аспарух“ най-малко една календарна година от датата на приключването на пътуването.

(2) За всяка организирана проява, изява или мероприятие, която не е предмет на уреждане в наредбата по чл. 79, ал. 5 от Закона за туризма, директорът на училището представя предварителна информация в писмен вид за нейното провеждане на началника на регионалното управление по образованието, която задължително съдържа и информираното съгласие на родителите/настойниците на учениците.

Ръководителят:

1. информира родителите/настойниците на учениците за организираната проява чрез съгласие в писмена форма;

2. провежда инструктаж на учениците и техните родители;

3. заверява с подпис и печат списък на учениците, който съдържа трите имена, дата и година на раждане, клас.

4. изисква предоставянето на документ от личен лекар за всеки ученик, удостоверяващ липсата на контакт със заразно болен и противопоказания за участие в туристическото пътуване, издаден не по-рано от 3 дни преди началото на организираното пътуване.;

5. изготвя списък със имена на учениците, които ще участват за застраховане;

6. подготвя комплекта от документи за представяне в РУО – гр. Разград.

(3) Организираната проява, изява или мероприятие се провежда, ако в 7-дневен срок от представяне на информацията по ал. 2 не е постъпило отрицателно мотивирано писмено становище от началника на РУО.

(4) При организиране на ученически туристически пътувания да се спазват изискванията на НАРЕДБА за детските и ученическите туристически пътувания с обща цена, инициирани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование (Обн. - ДВ, бр. 103 от 27.12.2016 г., в сила от 27.12.2016 г. и приета с ПМС № 365 от 21.12.2016г.)

Съгласно Наредба за допълнение на Наредба № 10 от 2016 г. за организация на дейностите в училищното образование (ДВ, бр. 73 от 2016 г.; изм. и доп., бр. 12 от 2017 г., бр. 46 от 2017 г., бр. 77 от 2017 г., бр. 48 от 2018 г., бр. 82 от 2018 г. и бр. 32 от 2019 г.) Обн. - ДВ, бр. 72 от 13.09.2019 г. издадена от министъра на образованието и науката

(5)Туристическите пътувания през учебно време се планират и с образователни и възпитателни цели и задачи. В зависимост от конкретната цел на пътуването училището включва в тях поне две от следните дейности:

1. уроци в културни, обществени и научни институции и природни обекти;

2. уроци и занимания по интереси на места и обекти с образователно, културно, историческо или екологично значение;

3. посещение в друго училище за съвместни уроци, за участие в общи изяви или за кариерно ориентиране;

4. посещение в предприятия или обществени институции за кариерно ориентиране и/или уроци за практическа дейност в конкретна работна среда;

5. уроци или занимания по интереси в областта на спорта, участия в спортни инициативи съвместно с други училища, със спортни клубове или с ЦПЛР."

(6) Организиране на едnodневни екскурзии:

1. Доклад на организаторите до директора

2. Заповед на директора за туристическо пътуване и определяне на ръководител

РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ

Чл. 57. (1) Учебното съдържание в ПГСС „Хан Аспарух“- гр. Исперих се групира в общообразователна и в професионална подготовка.

(2) Общото образование се осъществява чрез общообразователна подготовка, професионалното образование - чрез общообразователна и професионална подготовка.

Чл. 58. (1) Общообразователната подготовка е задължителна, разширена и допълнителна, и се осъществява чрез учебни предмети, групирани в културно-образователни области, както и в други области и дейности.

(2) Задължителната подготовка осигурява постигането на общообразователния минимум в зависимост от степента на образование.

(3) Разширената подготовка осигурява знания и умения на по-високо равнище по учебните предмети от културно-образователните области и/ или от професионалната подготовка в съответствие с интересите и индивидуалните възможности на учениците и с възможностите на училището.

(4) Допълнителната подготовка осигурява обучение освен по учебните предмети от културно-образователните области и по други области и дейности, предложени на учениците за избор, и се провежда извън задължителните учебни часове.

Чл. 59. (1) Професионалната подготовка за професионалното образование е обща, отраслова и специфична за всяка професия, задължителна чуждоезикова подготовка по професията, разширена и допълнителна.

(2) Общата професионална подготовка е единна за всички професионални направления при отчитане на спецификата им и включва теоретическо и практическо обучение.

(3) Отрасловата професионална подготовка е единна за всички професии от съответно професионално направление при отчитане на спецификата на всяка професия и включва теоретично обучение и практическо обучение.

(4) Специфичната професионална подготовка е за съответната професия и включва теоретическо и практическо обучение.

(5) Задължителната чуждоезикова професионална подготовка осигурява усвояване на специфичната терминология, свързана с упражняването на професията.

(6) Разширената професионална подготовка осигурява разширяване на знанията, уменията и професионалните компетенции по съответната професия.

(7) Допълнителната професионална подготовка осигурява обучение освен по съответната професия и по други професии от съответното професионално направление.

Чл. 60. (1) Професионалната подготовка за професионалното обучение е разширена/избираема.

(2) Разширената/избираемата професионална подготовка осигурява разширяване на знанията, уменията и професионалните компетенции по съответната професия.

Чл. 61. (1) Учебният план съдържа наименованията на учебните предмети, включени в общообразователната подготовка, разпределението на учебните предмети по класове, годишният или седмичният брой на изучаваните учебни предмети по общообразователната, разширената и допълнителната подготовка, график на учебната година и описание на организацията на обучението в съответното училище.

(2) Училищният учебен план се разработва въз основа на учебния план по ал. 1 и разпределя учебните предмети и часовете от разширената и допълнителната подготовка за целия етап на обучение съобразно интересите на учениците и възможностите на училището.

(3) Училищните учебни планове се приемат с решение на Педагогическия съвет на училището и се одобряват от МОН, съгласувано с началника на РУО.

Чл. 62. (1) Учебната програма определя по всеки учебен предмет и за всеки клас целите на обучението, учебното съдържание и очакваните резултати от обучението.

(2) Учебните програми за общообразователната подготовка и за професионална подготовка се утвърждават от министъра на образованието и науката

(3) Учебните програми за разширена подготовка си съгласуват с експертите по учебни предмети в регионалните управления на образованието и се утвърждават от началника на РУО, а тези за допълнителна подготовка - от Директора на училището.

Чл. 63. (1) Усвояването на знания, придобиването на умения и професионални компетенции при училищното обучение се подпомага от учебници и учебни помагала.

(2) Изискванията към съдържанието и графичното оформление на учебниците и учебните помагала се определят с държавното образователно изискване за учебниците и учебните помагала.

(3) Учебниците и учебните помагала за системата на училищното се одобряват от Министъра на образованието и науката след оценяване на съответствието им с държавното образователно изискване за учебниците и учебните помагала.

(4) Броят на учебниците по ал. 3 е не повече от три по един учебен предмет за всеки клас и за период не по малък от определения в чл. 14 от Закона за степента на образование, образователния минимум и уч. план.

Чл. 64. (1) Учебното съдържание, чрез което се осигурява общо образование, се определя съгласно държавните образователни стандарти за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план и за учебното съдържание.

(2) Учебното съдържание, чрез което се осигурява професионално образование, се определя съгласно държавните образователни стандарти за степента на образование, общообразователния минимум и учебния план и за професионалното образование и обучение, за учебното съдържание и за придобиването на квалификация по професии.

(3) Учебното съдържание, чрез което се осигурява професионално обучение с придобиване на степен на професионална квалификация се определя съгласно

държавните образователни стандарти за професионалното образование и обучение, за учебното съдържание и за придобиване на квалификация по професии.

(4) Учебното съдържание, чрез което се осигурява професионално обучение за придобиване на квалификация по част от професия или за актуализиране или разширяване на придобитата професионална квалификация, се определят от училището или от заявителя на професионалното обучение.

Чл. 65. Учебната документация се води съгласно изискванията на Наредба № 8/11.08.2016 г. на Министерството на образованието и науката.

РАЗДЕЛ ПЕТИ

ОЦЕНЯВАНЕ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ ОБУЧЕНИЕТО НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл. 66. (1) Оценкаването е процес на установяване и измерване на постигнатите резултати от обучението и нивото на подготвеност на учениците за бъдещата им реализация.

(2) Оценкаване се извършва съгласно НАРЕДБА № 11 от 01.09.2016 г. за оценкаване на резултатите от обучението на учениците по § 24, ал.1 от ЗПУО

Чл. 67. (1) Оценкаването се извършва чрез текущи изпитвания и изпити.

(2) Текущите изпитвания се осъществяват в процеса на обучение, като част от тях са въз основа на проекти. Те са инструмент за обратна връзка и за мотивация за учене. В резултат на текущите изпитвания се поставят текущи оценки и брой точки, въз основа на които се формират срочни или годишни оценки.

(3) Оценкаката е показател за степента, в която компетентностите, постигнати от учениците в резултат на обучението, съответстват на определените с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, с държавния образователен стандарт за придобиването на квалификация по професия и/или с учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас.

(4) За учениците със специални образователни потребности, които се обучават по индивидуална учебна програма, оценкаката е показател за степента, в която са постигнати компетентностите, заложи в нея. Оценкаките на учениците със СОП са само с качествена показател и те са: „постига изискванията“, „справя се“, „среща затруднения“-чл. 9, ал. 8 от Наредба 11. Когато се установи ,че учениците със СОП по ал. 8 са постигнали изискванията по учебната програма по учебен предмет по училищния учебен план се поставя оценка по ал.1, чл. 9 и обучението по индивидуална програма се преустановява;

(5) Изпитите са:

1. приравнителни;
2. за определяне на срочна или на годишна оценка по учебен предмет;

3. за промяна на оценката;
4. за установяване степента на постигане на компетентностите, определени в учебната програма по учебен предмет за определен клас;
5. за установяване степента на постигане на компетентностите, определени с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка, с държавния образователен стандарт за профилираната подготовка за определен етап от степента на образование и/или с държавния образователен стандарт за придобиване на квалификация по професия;
6. национално външно оценяване X клас.
7. държавни зрелостни.

Чл. 67.а.(1) Приравнителните изпити се провеждат:

1. при преместване на ученик от VIII до XII клас включително в паралелка на същото или в друго училище, ако училищният учебен план за съответната паралелка на приемащото училище и на училището, от което ученикът се премества, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети от общообразователната подготовка, в т.ч. и по съответния чужд език, ако в приемащото училище по учебен план езикът е изучаван за постигане на по-високо ниво по Общата европейска езикова рамка, по задължителните модули от профилиращите учебни предмети, а при преместване преди края на втория учебен срок за съответната година - и по избираемите модули от профилиращите учебни предмети, и/или по учебните предмети от професионалната подготовка, които не са изучавани в паралелката, от която идва ученикът;
2. при приемането на ученик от обединено училище на места, определени с допълнителния държавен план-прием в XI клас, когато училищният учебен план на приемащото училище и на училището, в което ученикът е обучаван в първи гимназиален етап, са разработени въз основа на различни рамкови или типови учебни планове; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети от общообразователната и/или професионалната подготовка, които не са изучавани в паралелката, от която идва ученикът, в т.ч. и по съответния чужд език, ако в приемащото училище по учебен план езикът е изучаван за постигане на по-високо ниво по Общата европейска езикова рамка;
3. за лице, прекъснало обучението си, което желае да го продължи и да възстанови статута си на ученик, ако действащият рамков учебен план, въз основа на който е разработен съответният училищен учебен план, е различен от рамковия или типовия учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, по който лицето е започнало обучението си в съответната степен; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети от общообразователната подготовка и/или по учебните предмети от професионалната подготовка, които не са изучавани в паралелката, от която идва ученикът;
4. (изм. - ДВ, бр. 43 от 2022 г., в сила от 10.06.2022 г.) за ученик, завършил определен период или клас от училищно обучение или етап от степен на образование или придобил основно образование или професионална квалификация в училище на чужда държава или в системата на Европейските училища, в процеса на признаването на

което при съпоставка с действащия към момента рамков учебен план, въз основа на който е разработен училищният учебен план, е констатирано различие в изучаваните от ученика учебни предмети/модули; в тези случаи приравнителни изпити се полагат по учебните предмети в съответствие с чл. 113, ал. 3, 4 и 5.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 80 от 2021 г., в сила от учебната 2021 - 2022 г.) Приравнителни изпити, в резултат на които се поставя годишна оценка, се провеждат в съответствие с учебната програма по определен учебен предмет или модул за съответния клас.

(3) В случаите, когато учениците се преместват или включват в училищното обучение преди приключване на учебния процес за съответната година, се провеждат изпити по реда на приравнителните изпити по ал. 1 и 2, в резултат на които се формира срочна оценка, като те се провеждат в съответствие с частта от учебната програма за съответния срок.

Чл. 67.б.(1)Изпитите за промяна на оценка са:

1. поправителни изпити;
2. изпити за промяна на годишна оценка - за XI клас и за XII клас;
3. изпити за промяна на окончателна оценка при завършване на първи и на втори гимназиален етап на средното образование.

Чл. 67.в. (1) Поправителни изпити се полагат от ученици, когато годишната им оценка е слаб (2) по някой от учебните предмети или модули, изучавани в задължителните или избираемите учебни часове.

(2) Поправителните изпити се полагат върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас и за съответния вид подготовка.

(3) Поправителните изпити се организират в редовни и в допълнителни сесии.

(4) Редовните поправителни сесии са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до две седмици преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(5) Редовните поправителни сесии за учениците от XII клас са две и се провеждат до две седмици след приключване на учебните занятия и до един месец преди началото на учебната година по ред, определен със заповед на директора на училището.

(6) Учениците, които по здравословни причини, удостоверени с медицински документ, не са се явили на поправителни изпити на редовните сесии, могат да се явят на допълнителна поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището, но не по-късно от 10 октомври.

(7) Учениците от XII клас, които имат оценка слаб (2) по учебни предмети, изучавани в задължителните или в избираемите учебни часове, на редовните поправителни сесии и/или на допълнителната поправителна сесия по ал. 9 или не са се явили на поправителни изпити, могат да се явяват на поправителни изпити и на допълнителна януарска поправителна сесия по ред, определен със заповед на директора на училището.

Чл. 67.г.(1) Изпитите за промяна на годишна оценка се провеждат след приключване на учебните занятия за XI клас или за XII клас.

(2) Изпитът за промяна на годишната оценка по учебен предмет или модул се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас.

(3) За полагането на изпит за промяна на годишната оценка ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от годишната си оценка, формирана по реда на чл. 23 от Наредба № 11.

(4) Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на годишна оценка по ал. 1.

(5) Изключение по ал. 4 се допуска за ученик от XII клас, който има годишна оценка слаб (2) по един или по няколко учебни предмета или модула - може да се явява на изпити за промяна на оценката без ограничения на броя изпитни сесии.

(6) (Доп. - ДВ, бр. 43 от 2022 г., в сила от 10.06.2022 г.) Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на годишна оценка по не повече от три учебни предмета и/или модула общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

Чл. 67.д. (1) Изпитите за промяна на окончателна оценка при завършване на първия или втория гимназиален етап се провеждат след приключване на учебните занятия съответно за X клас или за XII клас.

(2) Изпитът за промяна на окончателната оценка по учебен предмет се полага върху учебното съдържание, включено в учебните програми по съответния учебен предмет за съответните класове от етапа.

(3) За полагането на изпит за промяна на окончателната оценка ученикът подава заявление до директора на училището, с което се отказва от окончателната си оценка, формирана по реда на чл. 29, съответно на чл. 30. от Наредба № 11.

(4) Учениците имат право еднократно да се явят на изпит за промяна на окончателната оценка.

(5) Всеки ученик има право да положи изпит за промяна на окончателната оценка по не повече от три учебни предмета общо, изучавани в задължителните и/или в избираемите учебни часове.

(6) Изпитите по ал. 1 се полагат при условия и по ред, определени със Заповед на Директора на Професионалната гимназия, върху учебното съдържание за съответния клас или при условията и по реда за провеждането на държавните зрелостни изпити.

(7) Получената оценка на изпит по ал. 1 е окончателна. Когато получената оценка е Слаб (2), ученикът се явява на поправителен изпит

(8) (Изм. - ДВ, бр. 77 от 2020 г., в сила от учебната 2020 - 2021 г.) За промяната на окончателната оценка по учебен предмет, който се изучава само в един клас първия или съответно втория гимназиален етап, се допуска само изпит за промяна на годишната оценка.

Чл. 67.е. (1) Изпити за определяне на срочна оценка по учебен предмет или модул се полагат от:

1. учениците, обучавани в дневна както и в комбинирана форма при обучението при условията и по реда на дневна форма, чиито отсъствия надхвърлят 25 % от учебните часове по отделен предмет или модул, предвидени по училищния учебен план за съответната паралелка през учебния срок, което не позволява да бъде формирана срочна оценка поради невъзможност да бъде осъществен минималният брой текущи изпитвания по чл. 12, ал. 1 при спазване на принципа за ритмичност по чл. 11, ал. 1 от Наредба № 11;

2. когато ученикът не се яви на определената дата за полагане на изпита за определяне на срочна оценка, се определя втора дата за полагането му, която не може да бъде по-късно от две седмици след приключване на учебния срок. Когато ученикът

не се яви и на втората дата за полагане на изпита за определяне на срочна оценка, срочна оценка по учебния предмет или модул не се поставя, а ученикът полага изпит за определяне на годишна оценка по съответния учебен предмет или модул.

3. учениците, обучавани в дистанционна и в индивидуална форма, които до началото на втория учебен срок се преместват от форма на обучение, при която не се прилага текущо оценяване, или започват обучението си в системата на предучилищното и училищното образование;

4. учениците, обучавани в комбинирана форма в случаите по чл. 114, ал. 3, т. 3 и 4 ЗПУО при условията на индивидуално обучение по реда на дистанционната форма, които до началото на втория учебен срок се преместват от форма на обучение, при която не се прилага текущо оценяване, или започват обучението си в системата на предучилищното и училищното образование.

(2) Изпитът за определяне на срочна оценка се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул, изучавано през съответния учебен срок и за съответния вид подготовка.

Чл. 67.ж. (1) Изпити за определяне на годишна оценка по учебен предмет или модул се полагат присъствено в училище от:

1. учениците, обучавани в задочна и в самостоятелна форма на обучение;

2. учениците, обучавани в индивидуална и дистанционна форма на обучение, които след началото на втория учебен срок се преместват от форма на обучение, при която не се прилага текущо оценяване, или започват обучението си в системата на предучилищното и училищното образование;

3. учениците, обучавани в комбинирана форма в случаите по чл. 114, ал. 3, т. 3 и 4 ЗПУО при условията на индивидуално обучение по реда на дистанционната или на самостоятелната форма, които след началото на втория учебен срок се преместват от форма на обучение, при която не се прилага текущо оценяване, или започват обучението си в системата на предучилищното и училищното образование;

4. в случаите по чл. 22, ал. 6 от Наредба №11, когато учениците нямат годишна оценка по учебен предмет.

(2) Изпитът за определяне на годишна оценка се полага върху учебното съдържание, включено в учебната програма по съответния учебен предмет или модул за съответния клас и за съответния вид подготовка.

РАЗДЕЛ ШЕСТИ

ЗАВЪРШВАНЕ НА КЛАС

Чл. 68. Обучението за придобиване на средно образование се осъществява от VIII до XII клас включително в два етапа, както следва:

1. първи гимназиален – от VIII до X клас включително;
2. втори гимназиален – от XI до XII клас включително.

Чл. 69. (1) Според подготовката училищното образование в ПГСС е професионално.

(2) Професионалното образование се осъществява в средната степен – в първи и във втори гимназиален етап, чрез общообразователната и професионалната подготовка. То може да се допълва и чрез разширената подготовка.

Чл. 70. (1) Ученикът завършва успешно клас, ако по учебните предмети или модули от задължителната, разширената - избираема и професионалната подготовка има годишна оценка най-малко Среден (3). Ученикът, успешно завършил определен клас, продължава обучението си в следващия клас.

(2) Ученици, които имат годишна оценка Слаб (2) по учебни предмети или модул от общообразователната или разширената подготовка полагат изпит за промяна на оценката по тях при условия и по ред, определен с държавния образователен стандарт за резултатите от обучението на учениците.

(3) В случаите по ал.1 ученик, който не се явил или не е положил успешно изпита за промяна на оценката, повтаря класа

(4) Ученици, които се обучават в самостоятелна и задочна форма на обучение при повтарянето на класа се явяват на изпити само по учебните предмети, по които имат оценка Слаб (2), или не са се явили на поправителните изпити.

(5) Учениците със специалните образователни потребности не повтарят класа.

Чл. 71. Изпитите в процеса на обучение се провеждат съгласно чл. 40, чл. 41, чл. 42 и чл.43 от Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Чл. 72. За ученици, застрашени от отпадане, училището създава допълнителни образователни възможности, като организира и провежда:

- индивидуални програми за психолого-педагогическо въздействие върху ученика
- допълнителна работа с учениците по време на учебните занятия и през ваканциите
- извънкласни и извънучилищни дейности, съобразени с образователните потребности и с интересите на ученика
- консултации и насочване към професионално обучение съобразно възрастта и интересите на ученика

Чл. 73. (1) Учениците, завършили успешно X клас, получават удостоверение за завършен първи гимназиален етап на средно образование, което им дава право да продължат обучението си във втори гимназиален етап на средно образование и на обучение за придобиване на професионална квалификация.

(2) Учениците по чл. 120, ал. 7 от ЗПУО, завършили обучението си в X клас, получават удостоверение за завършен X клас, което им дава право да продължат обучението си в XI клас и на професионално обучение.

(3) Учениците по ал. 1 и 2, които се обучават и за придобиване на професионална квалификация, освен документа по ал. 1 и 2 получават и съответните документи,

издадени при условията и по реда на Закона за професионалното образование и обучение.

Чл. 74. (1) Учениците, успешно завършили 12 клас, стават зрелостници и придобиват право да се явят на държавни зрелостни изпити и на държавен изпит за придобиване на професионална квалификация. Редът и организацията за провеждане на държавните зрелостни изпити се определят и провеждат с Инструкцията, издадена от Министъра на образованието и науката, съгласно Наредба № 11 от 01. 09. 2016г. на МОН.

(2) Държавните зрелостни изпити по ал. 1 са задължителни и не се допуска освобождаване от тях.

(3) В професионалната гимназия не може повторно да се придобива образование от една и съща степен.

(4) Зрелостниците, обучавани по училищен учебен план, който осигурява професионална подготовка, придобиват средно образование след успешно полагане на задължителен държавен зрелостен изпит по учебния предмет Български език и литература и на задължителен държавен изпит за придобиване на професионална квалификация – по част по теория и част по практика на професията.

1. Изпит част по теория на професията и специалността – съгласно заповед на Министъра на образованието и науката.

2. Изпит част по практика на професията и специалността - съгласно заповед на директора на училището.

3. Зрелостници, както и лица, притежаващи диплома за средно образование, за целите на кандидатстването във висше училище по свое желание имат право да положат изпит по учебен предмет, по който вече са положили успешно държавен зрелостен изпит, върху учебното съдържание, предвидено за изучаване на същия вид подготовка. Изпитът може да се положи еднократно в рамките на учебната година на завършване на XII клас или на следващата учебна година. Резултатът от изпита се отразява в удостоверение за положен изпит по реда на държавните зрелостни изпити за целите на кандидатстването във висше училище, което се издава в съответствие с държавния образователен стандарт за информацията и документите.

(5) Държавните зрелостни изпити се провеждат в две сесии:

- май - юни;
- август - септември

(6) Държавните изпити за придобиване на квалификация се провеждат в три сесии:

- сесия: януари;
- сесия: май-юни;
- сесия: август-септември.

(7) Явяването на изпитите по ал. 5 и 6 става само с предварително подадено заявление от ученика в сроковете, упоменати в Заповед на Министъра на образованието и науката.

(8) По свое желание лицето може да получи европейско приложение към свидетелството за професионална квалификация и/или приложение към дипломата за средно образование на чужд език – английски, френски или немски.

Чл. 75. Ученици, обучаващи се в самостоятелна и задочна форма на обучение завършват средно образование и придобиват професионална квалификация след успешно полагане на изпити в съответствие с учебния план за всяка специалност.

Чл. 76. (1) Учебно-изпитните програми за държавните зрелостни изпити, които се полагат върху учебното съдържание, изучавано в задължителните учебни часове в двата етапа на средно образование, се определят с държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

(2) Държавните зрелостни изпити по всеки учебен предмет се оценяват на национално равнище от учители и от преподаватели от висшите училища.

(3) Министерството на образованието и науката въвежда механизъм за публичност, прозрачност и ежегоден анализ на резултатите от държавните зрелостни изпити.

РАЗДЕЛ СЕДМИ

СЪДЪРЖАНИЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ ЗА ЗАВЪРШЕН КЛАС, ЗА СТЕПЕН НА ОБРАЗОВАНИЕ И ЗА ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ

Чл. 77. В удостоверение за завършен клас се вписват годишните оценки по учебните предмети, определени с учебния план.

Чл. 78. (1) В дипломата за завършено средно образование се вписват броят на учебните часове по изучаваните учебни предмети - оценките по учебните предмети от общообразователната, разширената подготовка, разширената професионалната подготовка, както и по допълнителна подготовка, определени с учебния план. В дипломата се вписват и оценките от държавните зрелостни изпити.

(2) Окончателните оценки по всеки учебен предмет при завършване на първия гимназиален етап на средното образование се формират с точност до 0,01 като средноаритметични от годишните оценки по учебния предмет, изучаван в класовете от първия гимназиален етап в задължителните и в избираемите учебни часове.

(3) Окончателните оценки по всеки учебен предмет при завършване на средно образование се формират с точност до 0,01 като средноаритметични от годишните оценки по учебния предмет, изучаван във втория гимназиален етап в задължителните и в избираемите учебни часове

Чл. 79. (1) В свидетелството за професионално обучение се вписват броят на учебните часове по изучаваните учебни предмети - оценките по учебните предмети от професионалната подготовка (ОбПП, СПП, ОтПП, РПП – от VIII до XII клас), определени с учебния план. Вписват се и оценките от изпитите за придобиване на квалификация по част от професията, за актуализиране или разширяване на професионалната квалификация.

(2) За завършено професионално обучение за придобиване на квалификация по част от професията, за актуализиране на професионалната квалификация или за достигане на отделни единици резултати от ученето се издава удостоверение за професионално обучение.

(3) В свидетелството за правоспособност се вписва придобитата правоспособност, която дава право за упражняване на съответната професия.

Чл. 80. (1) Дипломата за завършено средно образование съдържа следните задължителни реквизити:

1. данни, идентифициращи притежателя на дипломата;
2. данни за обучението на притежателя на дипломата - вид, наименование и местонахождение на училището; форма на обучение; срок на обучение; брой на учебните часове - за дневна форма на обучение; оценките по учебните предмети и от държавните зрелостни изпити, номер и дата на протокола на държавната зрелостна комисия; подпис на директора; серия и номер на дипломата; регистрационен номер и дата.
3. наименование на държавата по Конституция; държавен герб и печат с държавен герб.

(2) Свидетелството за професионална квалификация съдържа следните задължителни

реквизити:

1. данни, идентифициращи притежателя на свидетелството;
2. данни за обучението на притежателя на свидетелството - вид, наименование и местонахождение на училището; професия; степен на професионална квалификация; форма на обучение; срок на обучение; броя на учебните часове - за дневна форма; оценките по учебните предмети и от изпитите за придобиване на квалификация, съгласно чл.70, ал.1; номер и дата на протокола на държавната комисията за провеждане на изпитите за придобиване на професионална квалификация, подпис на директора; серия и номер на свидетелството, регистрационен номер и дата;
3. наименование на държавата по Конституция, държавен герб и печат с държавен герб.

(3) Удостоверението за завършен втори гимназиален етап се съдържа следните задължителни реквизити:

1. данни, идентифициращи притежателя на удостоверението;

2. данни за обучението на притежателя на удостоверението - вид, наименование и местонахождение на училището; форма на обучение; завършен клас; профил, специалност, професия, оценки от обучението; срок на обучение; име, фамилия и подпис на директора на училището, име, фамилия и подпис на класния ръководител, регистрационен номер и дата;

3. наименование на държавата по Конституция и кръгъл печат с държавен герб на училището.

(3) Удостоверението за професионално обучение съдържа следните задължителни реквизити:

1. данни, идентифициращи притежателя на удостоверението;

2. данни за обучението на притежателя на удостоверението - вид, наименование и местонахождение на училището; вид на професионалното обучение - придобиване на квалификация по част от професия или актуализиране, или разширяване на придобитата професионална квалификация; форма на обучение; срок на обучение; броя на учебните часове - за дневна и вечерна форма на обучение; оценките по учебните предмети и от изпитите за придобиване на професионална квалификация, съгласно чл. 120, ал. 2; номер и дата на протокола на комисията за провеждане на изпитите по част от професията, за актуализиране или разширяване на професионалната квалификация; подпис на директора; регистрационен номер и дата;

3. наименование на държавата по Конституция и кръгъл печат на училището.

Чл. 81. Изискванията към съдържанието на документите се определят с НАРЕДБА № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование

РАЗДЕЛ ОСМИ

ВЪЗПИТАТЕЛНА РАБОТА

Чл. 82. Възпитателната дейност се планира, организира, провежда и контролира като дейност, носеща особеностите на конкретното училище и на индивидуалните и възрастовите особености на учениците.

Чл. 83. (1) Възпитателната работа в училище се осъществява както чрез учебната дейност, нейното съдържание, принципи, методи и форми, така и извън нея като самостоятелно организирана страна от цялостната педагогическа дейност в класа и училището.

(2) Възпитателната дейност чрез учебното съдържание се осъществява от учителите по отделните учебни предмети като при планиране на урочната работа се конкретизират възпитателните цели и задачи на учебния предмет, на отделните теми и методични единици.

(3) Възпитателната дейност чрез часа на класа се осъществява от класен ръководител, който съвместно с учениците разработва план за работата на класа, съобразно техните интереси. Планът се утвърждава от Директора съгласно чл. 11 от

Наредба № 13 от 21 септември 2016 г. за Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурно образование. По този начин се осигуряват условия за:

- приобщаване на учениците към общо училищния живот;
- изява на разностранните интереси и способности на учениците в класа, училището и извън него
- формиране на личността, разбирано като процес на изграждане и коригиране на поведението и на личностното развитие
- коригиране на негативното влияние на някои фактори на социалната среда върху възпитанието на учениците, обезсилването им и посочване на позитивни алтернативи съвместна дейност с други институции и организации, имащи отношение към възпитанието на младото поколение;

(4) Възпитателната дейност чрез извънкласната дейност се осъществява от училището в извънучебно време в различни форми като: клубове, художествени състави, школи, спортни секции, групи по интереси и други.

(5) Две седмици преди приключване на учебните занятия от предходната година учениците декларират желанията за участие в извънкласните и извънучилищни форми със заявления, подписани от родителите до директора на училището.

(6) Във възпитателната дейност се включват родителите и други социални фактори. Възпитателната дейност се осъществява и чрез самовъзпитание. Основна задача на учителите е да оказват помощ на учениците при овладяване методите и способите на самовъзпитанието и за осъзнаване необходимостта от самоусъвършенстване.

(7) Да се изградят ученически съвети по класове. Изборът на членовете да се осъществи по демократични начини.

(8) Ученическият съвет на класа да участва при планиране дейността за час на класа, да организира проявите в класа съобразно интересите на учениците.

(9) Училищният съвет на училището да участва при планиране на възпитателните дейности в училището, при създаване на извънкласните и извънучилищните форми, при реализиране на изявите от общо училищния живот.

(10) Председателят на Училищния съвет на училището да участва в заседанията на ПС при разглеждане на проблеми, свързани със спорта и туризма, с празници и ритуали в училище, с разглеждане на социално рисково поведение на ученици и др.

(11) Лицата, съзнателно подпомогнали извършването на актове на дискриминация, носят отговорност по силата на Закона за защита срещу дискриминацията.

Чл. 84. Задължителни символи за българското училище са националното знаме, държавният химн и училищното знаме.

1. Националното знаме тържествено се издига на видно място в училището на първия учебен ден (15.09.) и се сменя в деня на приключване на учебни занятия за съответната учебна година.

2. Държавният химн се изпълнява при всички общоучилищни тържества и празници.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

УЧАСТНИЦИ В УЧИЛИЩНОТО ОБУЧЕНИЕ

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

УЧИТЕЛИ

Чл. 85. (1) Учителят в ПГСС „Хан Аспарух“- гр. Исперих организира и провежда образователно- възпитателния процес по учебния предмет, проверява и оценява знанията и уменията на учениците, съдейства за пълноценното им интегриране в училищната и социалната среда.

(2) Държавата създава условия за кариерно развитие на учителите и възпитателите.

Чл. 86. Кариерното развитие е процес на усъвършенстване на компетентности при последователно заемане на учителски или възпитателски длъжности или при придобиване на степени с цел повишаване качеството и ефективността на образователно-възпитателния процес.

Чл. 87. (1) Учителските длъжности са:

1. „учител“;
2. „старши учител“;
3. „главен учител“.
4. „ресурсен учител“

(2) За заемане на длъжностите по ал. 1 е необходимо завършено висше образование и придобита професионална квалификация "учител", а за длъжностите "старши учител", "главен учител" и придобит професионален опит.

(3) Длъжностите по ал. 1 се заемат от лица със завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "бакалавър" или "магистър", а длъжността „главен учител“ - от лица със завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър".

(4) Учителските длъжности по ал. 1 по учебни предмети или модули от професионалната подготовка, може да се заема и от лица с диплома за завършена степен на висшето образование по съответна специалност.

(5) Учителските длъжности по учебния предмет "физическо възпитание и спорт" в училищата могат да се заемат и от лица с диплома за завършена степен на висше

образование по съответната специалност и придобита професионална квалификация "треньор" по съответния вид спорт.

(6) Изискванията за завършено висше образование и придобита професионална квалификация за заемане на учителските длъжности се определят с Наредба за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти

(7) Условието и редът за заемането на други длъжности в системата за предучилищно и училищно образование, свързани с възпитателната, с образователно-възпитателната, с диагностичната, с корекционната и рехабилитационната дейност с ученици, се определят съгласно държавните образователни стандарти за предучилищното възпитание и подготовка, за придобиването на квалификация по професии, за обучението на деца с хронични заболявания и/или специфични образователни потребности и за извънкласната и извънучилищната дейност.

Чл. 88. Длъжностите по чл. 87, ал. 1 не могат да се заемат от лица, които:

1. са осъдени на лишаване от свобода с влязла в сила присъда за умишлено престъпление;
2. са лишени от право да упражняват професията си;
3. страдат от заболявания и отклонения, които застрашават живота или здравето на децата и учениците, определени с наредба на Министъра на образованието и науката, съгласувана с Министъра на здравеопазването.

Чл. 89. Възникването, изменението и прекратяването на трудовите правоотношения с учителите се извършва по реда, определен от КТ.

Чл. 90. (1) Учителските длъжности се заемат по трудово правоотношение с директора на училището.

Чл. 91. Учителят има следните права:

1. да бъдат зачитани правата и достойнството им;
2. да определят методите и средствата за провеждане на образователния процес съобразно принципите и целите, определени в този закон;
3. да участват във формирането на политиките за развитие на детската градина, училището или центъра за подкрепа за личностно развитие;
4. да получават професионална подкрепа в процеса на изпълнение на служебните си задължения;
5. да повишават квалификацията си;
6. да бъдат поощрявани и награждавани.

Чл. 92. (1) Учителят има следните задължения:

1. да осъществяват обучение и възпитание на децата и учениците в съответствие с държавните образователни стандарти;
  2. да опазват живота и здравето на децата и учениците по време на образователния процес и на други дейности, организирани от институцията;
  3. да зачитат правата и достойнството на децата, учениците и другите участници в предучилищното и училищното образование и да сътрудничат и партнират със заинтересованите страни;
  4. да поддържат и повишават квалификацията си съобразно политиките за организационно развитие на съответната институция и специфичните потребности на децата и учениците, с които работят с цел подобряване качеството на образованието им.
  5. Учителят е длъжен да пази и укрепва авторитета на училището.
  6. Да се запознава със заповедите на Директора срещу подпис или по електронен път /служебната група в социалната мрежа или по електронната поща/.
- (2) Индивидуалните срещи с родителите се провеждат в приемното време на учителя или в друго удобно за двете страни време.
  - (3) Лицата придобиват професионална квалификация "учител" при условията и по реда на Наредбата за държавните изисквания за придобиване на професионална квалификация "учител", приета с ПМС № 289 от 2016 г. (ДВ, бр. 89 от 2016 г.).
  - (4) За стажант-учителите се организира и провежда практическа подготовка в училищата при условията на сключения договор между съответната институция и висшето училище, в което се провежда обучението за придобиване на професионална квалификация "учител".
  - (5) За стажант-учителите, които не заемат учителска или възпитателска длъжност, практическата подготовка се организира от висшето училище, в което се обучават, и се провежда в училището, с което висшето училище има сключен договор.
  - (6) За стажант-учителите, които заемат учителска длъжност в институция в системата на училищното образование, но не притежават професионална квалификация "учител" и се обучават във висше училище, за да я придобият, самостоятелното участие в образователния процес се осъществява чрез изпълнението на нормата за преподавателска работа като част от трудовите им задължения и се зачита за проведена практическа подготовка
  - (7) Висшето училище, в което се осъществява обучение за придобиване на професионална квалификация "учител", сключва договор с училище, в който се определят условията и редът за организиране и провеждане на практическата подготовка, правата и задълженията на страните.
  - (8) Договорът по ал. 7 за всяка учебна година се сключва между ректора на съответното висше училище и директора на училището не по-късно от 30 септември на календарната година.

(9) Директорът на училище, който е сключил договор по ал. 7, осигурява необходимите условия за самостоятелното участие на стажант-учители в образователния процес и в срок до 15 октомври предоставя на ректора на съответното висше училище:

1. списък с учителите-наставници, с формираната им норма за преподавателска работа за съответната учебна година по групи или паралелки по класове;

2. информация за броя стажант-учители, за които може да бъде осигурен учител-наставник.

(10) Учителят-наставник заема длъжността "старши учител" или "главен учител".

(11) Учителят-наставник получава допълнително възнаграждение, определено в индивидуален договор с висшето училище, който се сключва не по-късно от 30 октомври на календарната година.

(12) Директорът на училището, който е сключил договор с висше училище за организиране и провеждане на практическата подготовка, със заповед разпределя стажант-учителите между определените учители-наставници.

(13) Един "учител-наставник" може да ръководи не повече от двама "стажант-учители".

(14) "Стажант-учителите" осъществяват практическата си подготовка под непосредствено наблюдение и ръководство на "учител-наставник" от училището, в което се провежда подготовката, и преподавател от висшето училище.

(15) "Учителят-наставник" и "стажант-учителят" подготвят план с график за съвместна работа във връзка с изпълнение на дейностите за времето, в което се провежда практическата подготовка.

(16) По време на практическата подготовка се води дневник, в който стажант-учителят вписва конкретните дейности, наблюдаваните педагогически ситуации от образователно направление или учебни часове по учебен предмет или модул, изучаваните теми, изпълняваните практически задачи, използваните материали, методи и подходи, усвоените компетентности, възникналите проблеми, предложения и препоръки. Учителят-наставник вписва в дневника качествена оценка за изпълнението на възложените задачи, препоръките и постигнатия напредък.

(17) Учителят-наставник ръководи практическата подготовка на "стажант-учителя", като:

1. представя годишното тематично разпределение по образователни направления на учебния предмет (учебни предмети) или модул;

2. показва различни видове педагогически ситуации или уроци;

3. консултира и участва при планирането, разработването на урока или на педагогическата ситуация, като съблюдава спазването на програмната система или на

учебната програма, подпомага формулирането на целите, избора на методи и техники на преподаване, одобрява ги и помага за осъществяването им;

4. запознава стажант-учителя с характеристиката на групите или на паралелките, в които самостоятелно ще провежда образователен процес, и подпомага адаптацията му;

5. демонстрира интерактивни и иновативни методи на преподаване и на педагогическо взаимодействие и подпомага избора на техники за мотивиране и поощрение и на критерии за оценяване напредъка на учениците;

6. запознава стажант-учителя с документите на институцията и изискванията за работа с тях;

7. стимулира участието в обсъждането на наблюдаваните уроци или на педагогически ситуации;

8. подпомага подготовката, организирането и провеждането на родителска среща и на индивидуални консултации с родители;

9. запознава стажант-учителя с функциите както на педагогическия, така и на обществения съвет и на училищното настоятелство;

10. контролира изпълнението на поставените задачи от стажант-учителя, дава практически съвети по време на работа и оценява качеството на изпълнението;

11. поддържа връзка с преподавателя от висшето училище, като дава аргументирано мнение и оценка за работата на стажант-учителя по време на педагогическата практика.

(18) В срок до 15 работни дни след приключването на практическата подготовка "учителят- наставник" с доклад уведомява висшето училище за резултатите от работата си със стажант- учителя/те и учителя по чл. 92, ал. 6 за неговия напредък или проблеми, като прави конкретни препоръки и предложения. Докладът се съгласува предварително с директора на училището

(19) По време на организираната практическа подготовка по чл. 92, ал. 4 стажант-учителите самостоятелно участват в образователния процес, като:

1. ефективно се включват в провежданата форма на педагогическа практика според предварително одобрен график, като описват и анализират наблюдаваните уроци или педагогически ситуации, активно участват в обсъждането, установявайки съответствието на структурата с набелязаните цели и с очакваните резултати;

2. наблюдават и анализират педагогически ситуации или уроци, практически, лабораторни занятия, практики и други организационни форми, провеждани от учителя-наставник в рамките на една учебна седмица;

3. планират, разработват и консултират варианти на урок или на педагогическа ситуация, като спазват съответната училищна учебна програма или програмната система, които консултират с учителя-наставник;

4. формират умения за работа в реална среда за прилагане на различни техники за подкрепа и за социализация;

5. усвояват практически умения за организиране и провеждане на самостоятелна педагогическа дейност, оценяват знанията и уменията на децата/учениците и се самооценяват;
6. наблюдават и прилагат различни методи на обучение и подходи за организиране на урок или на педагогическа ситуация;
7. запознават се с документите на институцията, спазват реда и установените правила, използват и опазват материално-техническата база на детската градина или на училището;
8. запознават се с функциите на класен ръководител, на учител в група за целодневна организация на учебния ден и на учител в занимания по интереси.

Чл. 93. (Изменен 12.12.2017 г.) (1) Дежурство на педагогическите специалисти в училище става по предварителен график, както следва:

Двама дежурни учители-дежурят на първи етаж в училищната сграда.

Двама дежурни учители- дежурят на втори етаж в училищната сграда.

Пет дежурен учител- дежури на трети етаж в училищната сграда.

Шести дежурен учител- дежури в района по време на междучасията.

Дежурен учител в училищната лавка по време на учебен час.

Един дежурен учител и медиатори - по време на учебен час в училищната сграда

(2) Задължения на дежурните учители:

1. Да се явят в училище не по-късно от 7:45ч;
2. Да информират учители и ученици за промени в програмата за деня, съгласно заповед на директора на училището за промяна в разписанието на часовете за деня;
3. Дежурните учители в училищната сграда следят за спазването на реда, дисциплината и хигиената в коридорите по време на междучасия.
4. Шестият дежурен учител (район) следи за спазването на реда, дисциплината, хигиената и тютюнопушенето в района на училището.
5. Да следят за спазването на пропускателния режим за ограничаването на външни лица в района на училището, и съмнителни хора и предмети из района.
6. Осъществяват дежурство от първия до последния час.

(3) При отсъствие на дежурен учител през деня в училището, той се замества от следващия от графика, съгласувано със заместник директор. Дежурството се връща от отсъстващия на заместващия, съобразно графика за месеца, утвърден от директора на училището.

(4) Графика за дежурство се изготвя ежемесечно (дежурства в училищна сграда по време на междучасия и район) и ежедневно за дежурен учител в училищната лавка по време на учебен час и дежурен учител в училищна сграда по време на час.

(5) Дежурен учител в училищната лавка:

5.1 В 7:30 заедно с шестият дежурен учител посреща учениците и следят за правилно и безопасно предвижване до училищната сграда;

5.2 НЕ допуска ученици в училищната лавка по време на учебните часове.

5.3 По време на дежурство, учителят обикаля района на училищната сладкарница до приключване на учебния час;

5.4 Заедно с шестият дежурен след приключване на последен учебен час, изпращат и осигуряват безопасността на учениците към автобусите;

(6) Графикът за дежурства, както и броя на дежурните учители може да бъде променян в зависимост от възникнали извънредни ситуации.

Чл. 94. (1) Учител, който е и класен ръководител, има следните допълнителни задължения:

1. да следи за успеха и развитието на учениците от съответната паралелка в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, както и за уменията им за общуване с учениците и учителите и интегрирането им в училищната среда, като периодично и своевременно информира родителите;

2. да анализира и оценява рисковите фактори върху учениците от паралелката и да предприема превантивни и корективни мерки за справяне с тях;

3. да контролира посещаемостта на учебните часове от учениците от паралелката;

4. своевременно да уведомява родителите, ако ученикът отсъства от учебни часове, както и когато спрямо него ще започне процедура за налагане на наказание или други мерки по този правилник;

5. да консултира родителите за възможностите и формите за допълнителна работа с ученика с оглед максимално развитие на заложените му, както и за възможностите за оказване на педагогическа и психологическа подкрепа от специалист, когато това се налага;

6. да изготвя и да предоставя на родителя характеристика за всеки ученик в съответствие със ЗПУО

7. да организира и да провежда родителски срещи;

8. периодично да организира индивидуални срещи с учениците от паралелката, да организира и провежда часа на класа и да работи за развитието на паралелката като общност;

9. да участва в процедурите за налагане на наказания и мерки по отношение на учениците от паралелката в случаите и по реда, предвидени в този правилник;

10. да осъществява връзка с учителите, които преподават на паралелката, и периодично да се информира за успеха и развитието на учениците от паралелката по съответния учебен предмет, за спазване на училищната дисциплина, за уменията им за общуване и интегриране в училищната среда;

11. да осъществява постоянна връзка с останалите класни ръководители с оглед усъвършенстване и намиране на нови форми за общуване с учениците и родителите;

12. да осъществява връзка и да подпомага специалистите, които работят с ученици от паралелката;

13. да води редовно и да съхранява учебната документация за паралелката.

(2) По време на родителските срещи се обсъждат и се вземат решения по основни въпроси, свързани с развитието и възпитанието на учениците, включително с участието на специалисти. Класният ръководител не може да обсъжда публично въпроси, свързани с успеха и поведението на отделните ученици от паралелката.

(3) На първата родителска среща за учебната година класният ръководител предоставя на родителите информация за графика на приемното време на учителите в училището.

Чл. 95. - ОТМЕН (1) В края на всяка учебна година класният ръководител изготвя характеристика за всеки ученик от паралелката, в която прави преценка за развитието на ученика в образователно-възпитателния процес и за спазването на училищната дисциплина. В характеристиката се посочват както положителните, така и отрицателните страни в развитието на ученика. Характеристиката се предоставя на родителя срещу подпис.

(2) При завършване на средно образование класният ръководител изготвя цялостна характеристика за развитието на ученика. Характеристиката е неразделна част от дипломата за средно образование.

(3) Характеристика се изготвя и в случаите на преместване на ученици в друго училище.

Чл. 96. (1) Лицата, заемащи длъжностите "учител", "старши учител" и "главен учител", изпълняват следните задължения:

1. планират, организират и провеждат образователно-възпитателния процес по учебния предмет или модул, по който преподават;

2. прилагане на ефективни образователни методи и подходи съобразно индивидуалните потребности на децата и учениците;

3. ефективно използване на дигиталните технологии;

4. оценяване напредъка на децата и учениците за придобиване на ключови компетентности;

5. анализиране на образователните резултати и формираните компетентности на децата и учениците;

6. обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на децата и учениците за пълноценно включване в образователната и социалната среда;
7. сътрудничество и взаимодействие с участниците в образователния процес и всички заинтересовани страни;
8. участие в провеждането на национално външно оценяване, държавни зрелостни изпити, задължителен държавен изпит или държавен изпит за придобиване на професионална квалификация и/или придобиване на правоспособност за професии, упражняването на които изисква такава;
9. подготовка на изпитни материали за оценяване на знанията и уменията на учениците по съответния учебен предмет или модул;
10. кариерно ориентиране и консултиране на учениците;
11. разработване и изпълнение на проекти и програми;
12. участие в професионална мобилност и професионални общности;
13. разработване и изпълнение на стратегически документи, свързани с дейността на институцията;
14. опазване на живота и здравето на децата и учениците, включително и по време на организирани допълнителни дейности или занимания по интереси;
15. водене и съхраняване на задължителните документи;
16. провеждане на консултации с ученици и родители;
17. създаване на училищна култура, ориентирана към толерантност, сътрудничество и взаимопомощ;

Чл. 96 а (1) Длъжността "старши учител" се заема от лица, които освен завършено висше образование и професионална квалификация, необходими за заемане на длъжността, определени съгласно приложение № 1 от Наредба № 15 от 22.07.2019 г. за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически:

1. заемат длъжността "учител";
  2. имат не по-малко от задължителните квалификационни кредити за всеки преминал период на атестиране по чл. 49, ал. 5 от Наредба № 15;
  3. имат придобита пета или четвърта професионално-квалификационна степен;
  4. (В сила от учебната 2021/2022 г.) имат оценка от последното атестиране не по-малко от "отговаря на изискванията";
  5. имат 10 години учителски стаж.
- (2) Лицата по ал. 1 може да подадат заявление за заемане на длъжност "старши учител", независимо от учителския си стаж, ако:

1. заемат длъжност "учител";
2. имат по-голям брой от задължителните за периода на атестиране квалификационни кредити по чл. 49, ал. 5;

3. имат придобита трета, втора или първа професионално-квалификационна степен;
4. (В сила от учебната 2021/2022 г.) имат получена при последното атестиране оценка "изключително изпълнение" или оценка "надвишава изискванията".

(3) Когато лице, заемащо длъжност "учител", изпълни условията по ал. 1 или 2 и подаде заявление за заемане на длъжност "старши учител", директорът извършва промяна в длъжностното разписание на персонала и преназначават лицето на длъжността.

Чл. 96.б. (1) Длъжността "главен учител" се заема от лица със завършено висше образование на образователно-квалификационна степен "магистър" и професионална квалификация "учител", които:

1. заемат длъжността "старши учител";
2. имат не по-малко от задължителните квалификационни кредити по чл. 49, ал. 5 от Наредба №15 за последния период на атестиране;
3. имат придобита трета, втора или първа професионално-квалификационна степен;
4. (В сила от учебната 2021/2022 г.) имат оценка "изключително изпълнение" от последното атестиране.

(2) Директорът на институцията определя комисия, която:

1. разработва критерии за подбор на кандидати за длъжността "главен учител";
2. предлага в началото на всяка учебна година броя на длъжностите "главен учител".

(3) Комисията по ал. 2 предлага за обсъждане в педагогическия съвет критериите за подбор и броя на длъжностите "главен учител".

(4) Педагогическият съвет обсъжда и предлага на директора за утвърждаване критериите за подбор и броя на длъжностите "главен учител".

(5) Директорът на институцията:

1. анализира възможностите на бюджета на институцията и необходимостта от обезпечаването на функциите;
2. утвърждава критериите за подбор и броя на длъжностите "главен учител";
3. при необходимост извършва съответната промяна в длъжностното разписание на персонала;
4. когато кандидатите за заемане на длъжността "главен учител", отговарящи на изискванията за заемането им, са повече от определения брой места по т. 2, организира процедура за подбор по критериите по т. 2.

(2) Длъжността "ресурсен учител" в училище наред с функциите по ал. 1 включва и функциите:

1. определяне на конкретните образователни цели за децата или учениците със специални образователни потребности за всяка учебна или образователна единица съвместно с учителите в училището;
2. участие в структурирането и провеждането на педагогическата ситуация или учебния час, базирани на преподаване за придобиването на ключови компетентности от учениците;
3. съдействие за организиране и адаптиране на образователната среда за ефективно включване на учениците със специални образователни потребности в образователния процес;

4. осъществяване на индивидуална и групова работа с ученици със специални образователни потребности при предоставяне на допълнителна подкрепа;
5. консултиране на учителя относно спецификата при овладяване на учебното съдържание от ученици със специални образователни потребности;
6. подпомагане на учителя по специалните предмети и самоподготовката му;
7. участие в изготвянето на оценка на индивидуалните потребности на ученик;
8. подпомагане на родителите с конкретни форми и начини за самоподготовка на ученика в дома;
9. обучаване на родителите за разнообразни форми и похвати на работа с ученика с цел създаване и развитие на полезни умения за самостоятелен и независим живот;
10. участие в кариерно ориентиране и консултиране на учениците със специални образователни потребности;
11. взаимодействие с другите педагогически специалисти във връзка с постигане на резултати за учениците;
12. консултиране на учителите при предоставяне на общата подкрепа;
13. участие в изготвяне на плана за подкрепа;
14. участие в прегледа на напредъка на учениците със специални образователни потребности.

Чл. 97. (1) Лицата, заемащи длъжността "старши учител", изпълняват и следните специфични задължения в училище:

1. участва в провеждането на квалификационно-методическа дейност по съответния учебен предмет или модул в училището;
2. участва в дейности, свързани с подготовката, организирането и провеждането на оценяването на входното и изходното равнище и/или външно оценяване на знанията и уменията на учениците от съответния клас;
3. подпомага дейностите по разработване на тестове, задачи, задания, материали и критерии за оценяване на знанията и уменията на учениците по съответния учебен предмет или модул;
4. анализира и обобщава резултатите, получени от оценяването на входните и изходните равнища и/или от външно оценяване по съответния учебен предмет или модул на равнище клас;
5. използва и показва ефективни методи при организацията и провеждането на образователно-възпитателния процес;
6. участва в дейности по разработване на проекти по програми и/или в дейности по реализирането им;

7. изпълнява и други задължения, произтичащи от спецификата на длъжността и вида на училището;

(2) Длъжността "старши учител" освен функциите по чл. 96, ал.1 включва и допълнителни функции:

1. организиране и отчитане на вътрешно-институционалната квалификация;
2. анализиране на образователните резултати, придобитите компетентности и напредъка на децата по възрастови групи;
3. анализиране на образователните резултати, придобитите компетентности и напредъка на учениците по съответния учебен предмет или модул на ниво клас;
4. подпомагане на новоназначени учители и на стажант-учители;
5. подпомагане на лицата, заемащи длъжността "учител";
6. разработване на училищните учебни планове, учебни програми, иновативни и авторски програмни системи.

Чл. 98.(а) Длъжността "главен учител" освен функциите по чл. 96, ал. 1 включва и допълнителни функции:

1. планиране, организиране и отчитане на вътрешно-институционалната квалификация;
2. анализиране на институционалните квалификационни дейности;
3. координиране на участието в професионални общности, обмяна на добри педагогически практики, включително и по преподаване за придобиване на ключови компетентности от учениците;
4. анализиране на резултатите от оценявания и изпити в училището;
5. подпомагане на новоназначени учители и стажант-учители в случаите, когато е определен за наставник;
6. методическа подкрепа на лицата, заемащи длъжността "учител" и "старши учител";
7. разработване на училищните учебни планове, учебни програми, иновативни и авторски програмни системи.

(б) Длъжността "психолог" в институциите в системата на училищното образование включва следните функции:

1. активно участие в изграждането на позитивен психологически климат в образователната среда;
2. наблюдение, оценяване и подкрепа на психичното здраве и развитие на учениците;

3. участие в изграждане на училищната политика за закрила на детето и за превенция на тормоза и насилието между учениците;
4. работа в екип с учителите и другите педагогически специалисти, както и с родителите за разпознаване на учениците, които имат нужда от допълнителна подкрепа;
5. участие в оценката на потребностите на ученика с прогноза и насоки за личностното му развитие;
6. подкрепа на децата и учениците в образователния процес;
7. участие в обсъждането и вземането на решения при работа по случаи на ученици, които имат нужда от допълнителна подкрепа, включително и в случаи при налагането на санкции на ученици;
8. участие при изготвянето на индивидуални учебни програми на ученици, които получават допълнителна подкрепа;
9. участие в изготвянето и в реализирането на училищни програми за превенция на отпадането от училище и за намаляване броя на преждевременно напусналите;
10. ранно оценяване на развитието на ученика съгласно държавния образователен стандарт за приобщаващото образование;
11. превенция на обучителни трудности;
12. предлагане на подходящи форми за дългосрочна консултативна работа и психосоциална рехабилитация на базата на диагностична оценка и изследвания със стандартизирани и утвърдени диагностични инструменти;
13. работа по възникнали в училището случаи в сътрудничество с институции и служби от общността;
14. осъществяване на по превенция на зависимостите и насилието, разпознаване на формите им, оценяване на поведенчески прояви на учениците, предлагане и прилагане на форми на въздействие и за мотивация с цел преодоляване на проблемното поведение на ученици;
15. взаимодействие и консултиране на учителите, другите педагогически специалисти и родителите за справяне с даден проблем, свързан с обучението, възпитанието и социализацията на учениците, или за вземане на решение по случай;
16. индивидуално консултиране, работа по конкретен случай, групова работа по определен проблем, кризисна интервенция, превенция на психично-здравни проблеми и други форми на подкрепа;
17. посредничество при решаване на конфликти;
18. подкрепа на учениците при избора на занимания по интереси и в кариерното ориентиране и консултиране;

19. провеждане или участие в изследователска дейност в областта на училищното образование.

(в) Длъжността "психолог" се заема от лица, придобили висше образование по:

1. специалност от професионално направление "Психология" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления с присъдена професионална квалификация по психология;

2. специалност от друго професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления с придобита образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност от професионално направление "Психология".

(г) Длъжността "логопед" в институциите в системата на училищното образование включва следните функции:

1. провеждане на ефективна превенция, диагностика, терапия и консултация по отношение на комуникативните нарушения на учениците;

2. извършване на ранно оценяване на цялостното развитие на ученика за установяване на потребности от предоставяне на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;

3. извършване на превенция на обучителни трудности чрез прилагане на програми за психомоторно, когнитивно и езиково развитие на учениците, след запознаване на родителите със значението на превенцията и получаване на тяхното информирано съгласие;

4. оценяване на речевите и езиковите особености на учениците с цел определяне естеството на комуникативните нарушения;

5. провеждане на логопедични тестове или изследвания чрез използване на стандартизирани диагностични инструменти и оборудване;

6. интерпретиране на резултатите от проведените стандартизирани тестове и изследвания и определяне на подходящи форми на корекционна и терапевтична работа;

7. планиране, ръководство или участие в програми за консултиране, наблюдение и възстановяване на речта, както и в програми за превенция и корекция на комуникативни нарушения;

8. планиране и провеждане на адаптивни програми за ученици с комуникативни нарушения при физически увреждания;

9. проследяване и подкрепа на напредъка в индивидуалното комуникативно развитие на децата и учениците, консултиране на учителите и родителите им за спецификата на работа с тях и при необходимост насочване към допълнителни медицински или образователни услуги;

10. участие в екипа за подкрепа за личностно развитие в институцията, който извършва оценка на индивидуалните потребности на дете и ученик за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие;

11. участие в планирането и провеждането на форми на вътрешноинституционалната квалификация и споделяне на добри практики;

12. провеждане или участие в изследователска дейност в областта на предучилищното и училищното образование.

(д) Длъжността "логопед" се заема от лица, придобили висше образование по:

1. специалност "Логопедия" или "Логопедагогика" от професионално направление "Педагогика" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления с присъдена професионална квалификация "логопед";

2. специалност "Логопедия" от професионално направление "Обществено здраве" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления с присъдена професионална квалификация "логопед";

3. специалност от професионално направление "Педагогика" с присъдена професионална квалификация "педагог" и с втора специалност или с допълнителна професионална квалификация по логопедия;

4. специалност от област на висшето образование "Хуманитарни науки" или от област на висшето образование "Социални, стопански и правни науки", професионално направление "Психология" или "Социални дейности" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления и допълнителна професионална квалификация по логопедия.

(е) Длъжността „ресурсен учител“ се заема от лица, придобили висше образование по:

1. специалност от професионално направление "Психология" съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления с присъдена професионална квалификация по психология;

2. специалност от друго професионално направление съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления с придобита образователно-квалификационна степен "магистър" по специалност от професионално направление "Психология".

(ж) Длъжността "ресурсен учител" в институциите в системата на училищното образование включва следните функции:

1. работа с ученици със специални образователни потребности;

2. работа с ученици в риск;

3. работа с ученици с хронични заболявания.

4. определяне на конкретните образователни цели за децата или учениците със специални образователни потребности за всяка учебна или образователна единица съвместно с учителите в детската градина или училището;
5. участие в структурирането и провеждането на педагогическата ситуация или учебния час, базирани на преподаване за придобиването на ключови компетентности от децата и учениците;
6. съдействие за организиране и адаптиране на образователната среда за ефективно включване на децата и учениците със специални образователни потребности в образователния процес;
7. осъществяване на индивидуална и групова работа с деца и ученици със специални образователни потребности при предоставяне на допълнителна подкрепа;
8. консултиране на учителя относно спецификата при овладяване на учебното съдържание от ученици със специални образователни потребности;
9. подпомагане на учителя по специалните предмети и самоподготовката му;
10. участие в изготвянето на оценка на индивидуалните потребности на дете или ученик;
11. подпомагане на родителите с конкретни форми и начини за самоподготовка на детето или ученика в дома;
12. обучаване на родителите за разнообразни форми и похвати на работа с детето и ученика с цел създаване и развитие на полезни умения за самостоятелен и независим живот;
13. участие в кариерно ориентиране и консултиране на учениците със специални образователни потребности;
14. взаимодействие с другите педагогически специалисти във връзка с постигане на резултати за децата или учениците;
15. консултиране на учителите при предоставяне на общата подкрепа;
16. участие в изготвяне на плана за подкрепа;
17. участие в прегледа на напредъка на децата и учениците със специални образователни потребности;
18. провеждане или участие в изследователска дейност в областта на предучилищното и училищното образование.

Чл. 99. Учителят не може да нарушава правата на ученика, да унижава личното му достойнство, да прилага форми на физическо и психическо насилие върху него.

Чл. 100. Учителите, директора и заместник-директорите осъществяват обучение и възпитание на учениците в съответствие със ЗПУО, ЗПОО и ДОС.

Чл. 101. За виновно изпълнение на професионалните си задължения и нарушаване на трудовата дисциплина учителите носят дисциплинарна отговорност и се наказват съгласно КТ.

Чл. 102. Повишаването на професионалната квалификация на учителите и средствата за нея се уреждат със ЗПУО.

Чл. 103. Нормите на учебна заетост на учителите се определят с наредба на МОН.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

УЧЕНИЦИ

Чл. 104. Ученици са лицата, включени във формите на обучение в Професионалната гимназия и участват като партньори в обучението и имат активна роля за постигане на целите на образователно - възпитателния процес.

Чл. 105. (1) Ученикът има следните права:

1. да бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
2. да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
3. да избират профила и професията;
4. да избират между учебните предмети или модули, предложени от училището за изучаване в избираемите учебни часове;
5. да получават библиотечно-информационно обслужване;
6. да получават информация относно обучението, възпитанието, правата и задълженията си;
7. да получават обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие;
8. да бъдат информирани и консултирани във връзка с избора на образование и/или професия;
9. да участват в проектни дейности;
10. да дават мнения и предложения за училищните дейности, включително за избираемите учебни часове;
11. чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност, в т. ч. училищния учебен план;
12. да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;
13. да бъдат поощрявани с морални и материални награди.

(1) Учениците участват в училищния живот и в организационното развитие на училището чрез различни форми на ученическо самоуправление на ниво паралелка и училище, определени с правилника на училището по предложение на учениците.

(2) Учениците имат право да получават стипендии при условия и по ред, определени от Министерския съвет.

Чл. 106. (1) Ученикът има следните задължения:

1. да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
2. да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
3. да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
4. да се явява в училище с облекло и във вид, които съответстват на положението му на ученик и на добрите нрави. Недопустими са: ярко изразен грим, къси поли, къси панталони и къси блузи;
5. да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;
6. да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
7. да носят ученическата си лична карта в училище и извън него;
8. да представят на своите родители и на педагогическите специалисти ученическата си книжка и бележника за кореспонденция;
9. да спазват правилата за поведение в паралелката и в училището, включително нарушаване на училищното имущество;
10. да спазват правилника за дейността на институцията;
11. да уведомява учител или служител на училището при възникване на инцидент;
12. да не възпрепятстват със своето поведение и постъпки нормалното протичане на учебните часове;
13. да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове. Телефоните се събират в началото на учебния час от учителя на видно място и се съхраняват до края на часа.

Чл. 107. (1) ПГСС осигурява подкрепа за личностно развитие на учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги.

(2) Гимназията самостоятелно разработва и прилага цялостни политики за:

1. подкрепа за личностно развитие на ученика;

2. изграждане на позитивен организационен климат;
3. утвърждаване на позитивна дисциплина;
4. развитие на училищната общност.

Чл. 108. (1) Всяко училище има етичен кодекс на училищната общност, който се приема от представители на педагогическия съвет, обществения съвет, настоятелството и на ученическото самоуправление по ред, определен в правилника за дейността на училището.

(2) Етичният кодекс се изготвя по достъпен и разбираем за учениците начин и се оставя на видно място в училищната сграда.

(3) Етичният кодекс се публикува на интернет страницата на училището.

Чл. 109. (1) На учениците в ПГСС се предоставя подкрепа за личностно развитие, която осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията им.

(2) Подкрепата за личностно развитие се прилага в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик.

(3) За реализиране на общата и допълнителната подкрепа в гимназията училищата работят психолог и ресурсни учители.

Чл. 110. (1) Подкрепата за личностно развитие в гимназията е обща и допълнителна.

(2) Общата и допълнителната подкрепа се осигуряват там, където е ученикът – в училище.

Чл. 111. (1) Общата подкрепа за личностно развитие включва:

1. екипна работа между учителите и другите педагогически специалисти;
2. допълнително обучение по учебни предмети при условията на ЗПУО;
3. допълнителни консултации по учебни предмети, които се провеждат извън редовните учебни часове;
4. консултации по учебни предмети;
5. занимания по интереси;
6. библиотечно-информационно обслужване;
7. грижа за здравето;
8. дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение;
9. кариерно ориентиране;
10. поощряване с морални и материални награди;

11. дейности за превенция на обучителните затруднения.
- (2) Процедура за обща подкрепа:
  1. /в сила от 15.09.2021 г/ Подаване на доклад до Директора от:
    - 1.1 Класен ръководител при извършени 4 броя неуважителни отсъствия;
    - 1.2 Учител по учебен предмет с регистрирани 3 броя текущи оценки Слаб /2/ по съответния предмет;
    - 1.3 педагогически специалист: координатор, учител, класен ръководител и родител при необходимост;
  2. Класният ръководител уведомява родителя, чрез писмо за откриване на процедура за оказване на обща подкрепа;
  3. /в сила от 15.09.2021 г/ Създава се Екип за оказване на обща подкрепа на ученика в състав- Координатор, Класен ръководител; Учител – един или няколко /преподаващи на ученика по предложение на членовете на Екипа/, Психолог, Медиатори – с право на съвещателен глас, Учител – технически секретар на Екипа – с право на съвещателен глас
  4. На заседание на екипа се приема или отхвърля нуждата от обща подкрепа./класния ръководител информира родителя за взетото решение/;
  5. При наличие на необходимост от обща подкрепа Директорът въз основа на доклада на екипа издава заповед за условията за провеждане на дейностите;
  6. Родителите се информират от класния ръководител не по-късно от 7 дни преди началото на осъществяване на дейностите, като попълват декларация за информирано съгласие;
  7. В случай, че родителите не осигуряват присъствие на ученика, Директорът писмено уведомява дирекция «Социално подпомагане» по настоящ адрес на ученика;
  8. Класният ръководител информира родителя за резултатите от изпълнението на дейностите;
  9. Ако в тримесечен срок не се отчете напредък класният ръководител запознава родителя с необходимостта за извършване на оценка на индивидуалните потребности на ученика.

Чл. 112. Екипът за подкрепа за личностно развитие в училището:

1. идентифицира силните страни на ученика, затрудненията, свързани с развитието, обучението и поведението му, както и причините за тяхното възникване;
2. извършва оценка на индивидуалните потребности на ученика;
3. изготвя и реализира план за подкрепа;
4. извършва наблюдение и оценка за развитие на всеки конкретен случай;

5. изпълнява и други функции, предвидени в държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

Чл. 113. (1) Допълнителната подкрепа се предоставя въз основа на оценката на индивидуалните потребности, която се извършва от екип за подкрепа за личностно развитие в училището.

Чл. 114. (1) Видовете и съдържанието на дейностите по мотивация и преодоляване на проблемното поведение се определят от училището и може да включват:

1. обсъждане между ученика и класния ръководител с цел изясняване на възникнал проблем и получаване на подкрепа за разрешаването му;
2. използване на посредник при разрешаване на конфликт в училище;
3. консултиране на ученика с психолог или с педагогически съветник;
4. създаване на условия за включване на ученика в група за повишаване на социалните умения за общуване и решаване на конфликти;
5. насочване на ученика към занимания, съобразени с неговите потребности;
6. индивидуална подкрепа за ученика от личност, която той уважава (наставничество);
7. участие на ученика в дейности в полза на паралелката или училището;
8. други дейности, определени с правилника за дейността на институцията.

(2) Условието и редът за осъществяване на дейностите по ал. 1, т. 1 – 7 се определят с държавния образователен стандарт за приобщаващото образование.

(3) Неизпълнението на задълженията, предвидени в този Правилник, е нарушение на училищната дисциплина.

Чл. 115. (1) Ученик е този, който е записан в училище за обучение за завършване на

(2) Ученик се отписва от училището, когато:

1. се премества в друго училище;
2. се обучава в дневна форма и не е посещавал училище по неуважителни причини за

период, по-дълъг от два месеца;

3. се обучава в самостоятелна, задочна или комбинирана форма и не се е явил да положи съответните изпити в три поредни сесии.

(3) В случаите по ал. 2, т. 2 и 3, когато ученикът е в задължителна училищна възраст, директорът на училището уведомява съответната общинска или районна

администрация, регионалното управление на образованието и органите за закрила на детето.

Чл.115а (1) Учениците се преместват при спазване на следните условия и ред, съгласно чл. 108, наредба № 10 от 01.09.2016г:

1. подаване на писмено заявление от родителите и/или ученика съгласно чл. 12, ал. 2 ЗПУО до директора на приемащото училище;

2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2018 г., изм. - ДВ, бр. 32 от 2019 г.) до три работни дни от получаване на заявлението директорът на училището потвърждава пред родителя възможността за записването на ученика, уведомява писмено директора на училището, в което ученикът се е обучавал, и му предоставя копие на заявлението по т. 1; при необходимост от получаване на разрешение по чл. 106, ал. 3, чл. 107, ал. 3 и чл. 107а, ал. 4 тридневният срок започва да тече от датата на получаване на разрешението.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2018 г.) До пет работни дни от получаване на информацията по т. 1 директорът на училището, в което се е обучавал ученикът, издава удостоверение за преместване и го предоставя на директора на приемащото училище заедно с копие на училищния учебен план и копие на личното образователно дело на ученика в първи и втори гимназиален етап.

(3) (Отм. - ДВ, бр. 82 от 2018 г.)

(4) (Отм. - ДВ, бр. 82 от 2018 г.)

(5) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2018 г.) Директорът на приемащото училище до три работни дни от получаване на заявлението потвърждава пред родителя възможността за записване и определя със заповед по ал. 2 условията за приемане на ученика и информира родителя/настойника и/или ученика. Родителят/настойникът и/или ученикът подписва декларация за информирано съгласие относно различията в учебния план в приемащото училище и необходимите приравнителни изпити, ако има такива.

(6) В срока по ал. 5 директорът на приемащото училище информира писмено директора на училището, от което идва ученикът, за неговото записване.

Чл. 115б (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2019 г.) Ученикът се счита за преместен в новото училище от датата, посочена в заповедта на директора на приемащото училище. До датата, посочена в заповедта на директора на приемащото училище, посещава учебните занятия в училището, от което се премества.

Чл. 115в Преместване на ученици от друга паралелка на училището:

1. Родителят/настойника и/или ученикът подават писмено заявление до директора на училището;

2. Родителят/настойника/ и ученикът подписват декларация за информирано съгласие относно различията в учебния план и явяването на приравнителни изпити, ако има такива.

3. С решение на Педагогически съвет Директорът до три работни дни определя със заповед условията за преместване на ученика и информира родителя/настойника и/или ученика.

4. Ученикът се счита за преместен от датата, посочена в заповедта на директора. До датата, посочена в заповедта на директора посещава учебните занятия в паралелката в която е бил.

Чл. 115г (1) (Предишен текст на чл. 110 - ДВ, бр. 32 от 2019 г.) Ученици, участващи в обучение по Европейски образователни програми и проекти, след завръщането си в България продължават обучението си във формата на обучение и в училището, в което са се обучавали преди участието си, след признаване на завършен клас или етап на училищно обучение или степен на образование и професионална квалификация по документи, издадени от училища на чужди държави.

(2) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2019 г.) При преместване на ученик в задължителна училищна възраст в училище на чужда държава:

1. родителят подава писмено заявление до директора на училището, в което се обучава ученикът, за издаване на удостоверение за преместване;

2. родителят представя документ, издаден от училището на чуждата държава, удостоверяващ възможността ученикът да продължи образованието си при условията на приемащото училище.

(3) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2019 г.) Документите по ал. 2 може да се подават и сканирани по електронен път.

(4) (Нова - ДВ, бр. 32 от 2019 г.) В срок до 5 работни дни от подаване специална документите по ал. 2

директорът на училището, в което се обучава ученикът, издава удостоверение за преместване.

(5) При преместване на ученик в риск от отпадане, за когото са предприети мерки за предотвратяване на отсъствията по неуважителни причини, директорът на училището, в което се е обучавал ученикът, задължително информира началника на регионалното управление на образованието. Когато приемащото училище е в друга област, началникът на регионалното управление на образованието информира началника на регионалното

управление на образованието, на чиято територия е училището, в което ученикът се премества. (Съгласно Чл.108,ал.3 от Наредба 10)

Чл. 115 д. (1) Учениците по § 24, ал.1 от ЗПУО може да се преместват, както следва:

1. от VIII до X клас включително - не по-късно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок;

2. в XI клас - не по-късно от 30 учебни дни преди края на всеки учебен срок по същия профил при условие, че задължителните профилиращи предмети са еднакви или по същата специалност от професия;

3. в XII клас - не по-късно от 30 учебни дни преди края на първия учебен срок по същия профил при условие, че задължителните профилиращи предмети са еднакви или по същата специалност от професия.

(2) Учениците от XI клас могат да се преместват след успешно завършен клас, като при преместването си не могат да сменят профила и задължителните профилиращи предмети, които са изучавали, както и специалността от професията.

(3) Премествания извън случаите по ал. 1, т. 2 и 3 и ал. 2 се разрешават от началника на регионалното управление на образованието на територията, на която се намира приемащото училище, като се представят документи, удостоверяващи причините за преместването.

Чл. 115е. (1) Учениците може да се преместват в друго училище над утвърдения прием с разрешение на началника на РУО.

(2) Не се изисква разрешение на началника на РУО по ал. 1, когато ПГСС „Хан Аспарух” е единствена в населеното място.

Чл. 115ж. Ученикът се счита за преместен в новото училище от датата, посочена в заповедта на директора на приемащото училище.

Чл. 116. Ученикът може да отсъства от училище по уважителни причини:

1. при представяне на медицинска бележка
2. до 15 дни в една учебна година с уведомление от родителя до класен ръководител, но не повече от пет последователни учебни дни
3. други уважителни причини, удостоверени с документ от заявителя

Чл. 117. (1) Ученикът е длъжен при отсъствие по чл. 116, т.1 да информира веднага класния ръководител, а след оздравяване да представи медицинска бележка за дните, в които е отсъствал, заверена от личния лекар на ученика;

(2) Ученикът е длъжен при отсъствие по чл. 116, т. 2 да представи заявление от родителя един ден преди денят на отсъствието на класния ръководител.

Чл. 118. (1) (изменен 30.11.17 г.) Отсъствията на учениците от училище се отчитат в учебни часове.

(2) Закъснение на ученика за учебен час до 20 минути се отчита като половин отсъствие, а закъснение на ученика за учебен час с повече от 20 минути - като едно отсъствие.

(3) Ако ученикът отсъства от училище един учебен ден и няма данни, че е налице уважителна причина, класният ръководител е длъжен да уведоми за това родителя с

писмо, по имейл или в телефонен разговор и да обсъди с него възможностите за отстраняване на причините за отсъствието.

Броят на отсъствията на ученика се отбелязва в електронния дневника на класа.

Чл. 119. (1) Съгласно Чл. 67.е. от този Правилник за ученик, обучаван в дневна форма, чиито отсъствия не позволяват оформяне на срочна или годишна оценка по един или няколко учебни предмета от общообразователната или от разширената и разширена професионална подготовка, директорът на училището определя със заповед условията и реда за оценяване знанията и уменията за завършване на учебния срок и/или учебната година.

(2) В случаите по ал. 1 ученикът повтаря класа, когато в края на учебната година няма оформена оценка, без да са налице уважителни причини за това.

Чл. 120. (1) За допуснати отсъствия по чл.116 и чл.118 от този Правилник класният ръководител своевременно писмено уведомява родителя или настойника на ученика.

(2) Броят на отсъствията на ученика по чл. 116 и 118 се отбелязва в електронния дневника на класа.

Чл. 121. (1) За неизпълнение на задълженията си, определени с този Правилник, ученикът се санкционира със:

1. забележка;
2. предупреждение за преместване в друго училище;
3. преместване в друго училище;
4. преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение - за ученици, навършили 16-годишна възраст.

(2) Срокът на санкциите е до края на учебната година.

(3) Санкциите по ал. 1, т. 1 се налагат със заповед на директора по предложение на класния ръководител, а санкциите по т. 2, т. 3 и т.4 - със заповед на Директора по предложение на Педагогическия съвет.

(4) Класният ръководител писмено уведомява родителя за извършеното от ученика нарушение и за правата на родителя в процедурата по налагане на санкция.

(5) За всяко производство за налагане на санкция по чл. 121, ал. 1 се определя докладчик. Докладчик е класният ръководител; учител, който преподава на ученика или учител, запознат с обстоятелствата, свързани с нарушението.

1. За производство за налагане на санкция за допуснати неуважителни отсъствия докладчик е класният ръководител.

2. За производство за налагане на санкция, невключващо обстоятелствата по т.1, докладчик е учител, присъствал на нарушението или запознат с обстоятелствата, свързани с нарушението, по което се води производството.

(6) Преди налагане на санкция по ал. 1, класният ръководител е длъжен да уведоми родителя или настойника на ученика, а когато предложението за санкция е по т.2 - 4 от ал.1 и Дирекция "Социално подпомагане" по местоживеенето на ученика с цел защита на неговите права и интереси за извършеното нарушение.

(7) Директорът е длъжен преди санкцията по ал.1 т. 1, т. 2 и т. 3 да изслуша ученика и да провери фактите и обстоятелствата, свързани с нарушенията. Родителят има право да присъства на изслушването и да изрази мнение.

(8) Санкциите по ал. 1, т. 3 и т. 4 се налагат като крайна мярка при тежки нарушения. Педагогическият съвет обсъжда за извършеното нарушение и изслушва ученика или определен от него учител или друг ученик. На заседание на ПС може да присъства родителят или настойникът на ученика. В заповедта на Директора, издадена по реда на ал. 2 се посочват видът и срока на санкцията и причините за налагането ѝ.

(9) Санкциите по ал. 1, т. 3 и 4 влизат в сила от началото на следващата учебна година в случай, че са наложени до 30 учебни дни преди края на втория учебен срок.

(10) Санкциите по ал.1 се заличават с изтичане на съответната учебна година.

(11) Санкциите и тяхното заличаване се вписват в личното дело на ученика и в електронния дневник на класа.

(12) Ученик, който унижава личното достойнство на съучениците си и упражнява физическо или психическо насилие върху тях, свързано с религиозни, етнически или полови различия се санкционира съгласно правилника на ПГСС „Хан Аспарух”- гр. Исперих.

(13) Когато ученикът се яви в училище с облекло или във вид, които са в нарушение на правилника за дейността на училището, както и когато състоянието му не му позволява да участва в образователно-възпитателния процес, той се отстранява от училище до отпадане на основанието за отстраняването му, за което класният ръководител уведомява родителя.

(14) Когато ученикът пречи на учителя и/или на съучениците си по време на учебен час, учителят може да го отстрани до края на учебния час при следната процедура:

1. Ученикът се предупреждава от учителя, че ще бъде отстранен;
2. Ученикът се изпраща при свободен дежурен или незаема с учебен час учител, който създава условия за възпитателна дейност.

Ученикът няма право да напуска територията на училището по времето на отстраняването си.

(15) При нарушения на задълженията, определени в този Правилник, освен санкция по ал. 1 на ученика могат да бъдат наложени и мерките:

1. Отстраняване до края на учебния час;

2. Отстраняване от училище до отпадане на основанието за отпадане.

(16) Мярката по ал. 15, т.2. се налага със заповед на Директора.

(17) За ученици с наложени санкции се осигуряват и дейности за превенция и преодоляване на проблемното поведение.

(18) Заповедите на Директора за налагане на санкциите по ал. 1 могат да бъдат обжалвани пред Началника на РУО.

(19) Видът и срокът на санкцията се определят, като се отчитат видът, тежестта на нарушението и личностните особености на ученика.

Чл. 122. Санкциите по чл.121, ал. 1 могат да бъдат налагани и за допуснати неуважителни отсъствия.

Чл. 123. Степента на виновност и вида на санкцията за допуснати неуважителни отсъствия от учениците се определя, както следва:

1. забележка - за допуснати над 5 неуважителни отсъствия;

2. предупреждение за преместване в друго училище - за направени над 10 неуважителни отсъствия.

3. при допуснати над 15 неуважителни отсъствия - преместване в друго училище или преминаване в друга форма на обучение. На ученик от последния клас в дневна форма на обучение не може да му бъде наложена санкция за повече от 15 неуважителни отсъствия по т. 3 от този Правилник.

4. ученик, представил фалшива медицинска бележка за извиняване на отсъствия, при констатиране се санкционира с порицание пред Педагогическия съвет в присъствие на родител след разговор с класния ръководител.

Чл. 123.а /добавен 30.11.17 г./Процедура при трайно непосещаване на училище

1. Откриване на процедура по задържане на ученик- Подаване на доклад от класния ръководител с входящ номер до Директора на училището при неявяване на ученика в училище(без уважителни причини) в продължение на три последователни дни.

2. Осъществяване на обход от класен ръководител, член на комисията по превенция на отпадането и учител до три работни дни.

3. При посочване на причина възпрепятстваща ученикът да посещава училище- насочване към комисията за оказване на обща подкрепа- за определяне на дейности за преодоляване на причините.

4. При отказ да се посещава училище се изпраща покана до родител и ученик /извършва се от класния ръководител/ за подаване на заявление за преустановяване на обучението, смяна на формата на обучение или преместване в друго училище. Преди подаване на заявление се провежда разговор и изслушване от Директор.

5. Процедурата по задържане се счита за прекратена при издаване на Заповед за преустановяване на обучението, смяна на формата на обучение, преместване в друго училище или при издаване на Заповед за определяне на дейности за обща подкрепа.

6. По време на процедурата по задържане на ученик не се налага санкция по Чл. 123, т. 3 (преместване в друго училище или преминаване в друга форма на обучение).

Чл. 124. (1) Санкциите по чл. 121 и чл. 123 се налагат текущо, непосредствено след провинението и изясняването на причините за него

(2) Санкциите по чл. 121 на ученици от последния клас не могат да бъдат налагани 30 дни преди края на учебната година.

(3) Ученик, санкциониран от ПС по чл. 121, ал. 1, т. 2 и 3 и чл. 123, т. 2 няма право да получава стипендия до изтичане на санкцията, независимо от успеха.

Чл. 125. (1) Наложените санкции се отразяват в личното образователно дело на ученика и в електронния дневника на класа.

(2) Ученик, на когото е наложена санкция "преместване в друго училище", продължава обучението си в другото училище при условия и по ред, определени със заповед на началника на регионалното управление на образованието.

(3) Ученик, на когото е наложена санкция "предупреждение за преместване в друго училище", "преместване в друго училище" или "преместване от дневна форма в самостоятелна форма на обучение", за срока на санкцията се лишава от правото да получава стипендия.

(4) При налагане на мярката по чл. 199, ал. 2 от ЗПУО ученикът няма право да напуска територията на училището по времето на отстраняването си. При изпълнението на мярката училището създава условия за работа с учениците за повишаване на мотивацията и социалните им умения за общуване.

Чл. 126. Санкциите се заличават с изтичане на срока, за който са наложени, или предсрочно по реда, по който са наложени.

Чл. 127. (1) За отличен успех, за научни и практически постижения в дадена научна дисциплина, за успешно представяне на състезания, конкурси, олимпиади учениците получават награди.

1. Наградите се присъждат от директора по предложение на класния ръководител или от учителя по конкретната дисциплина.

2. При извършване на класиране на ученици за кормуване категория „В“, да се вземат в предвид следните критерии:

- Успешно положен вътрешен теоретичен изпит БДП;
- Среден успех от професионалната подготовка от предходната година;
- Да няма наложени наказания от предходната година.

3. Ученици от специалностите „Администратор в хотелиерството“ и „Икономист-информатик“, при желание и според финансовите възможности на училището, могат да бъдат включени в курс категория „В“ при следните критерии:

- Среден успех над 5.50 през курса на обучение VIII, IX, X и XI клас
- Мотивирано предложение от класния ръководител или от друг учител по конкретна дисциплина предлага на Педагогически съвет в курс категория „В”. /добавен на 22.11.2021г./
- Липса на наложени санкции през курса на обучение VIII, IX, X и XI клас;
- С решение на Педагогически съвет Директорът издава заповед за включване в курс: кат. „В”, като ученика извършва заплащане в определен от училището размер. /добавен на 22.11.2021г./

РАЗДЕЛ ТРЕТИ

РОДИТЕЛИ

Чл. 128. (1) Сътрудничеството и взаимодействието между родителите и училището се осъществяват чрез индивидуални консултации, родителски срещи, обучения, както и всеки път, когато конкретна ситуация или поведение на детето или ученика го прави необходимо.

(2) Средство за постоянна връзка между училището и родителя е бележникът за кореспонденция.

(3) Средство за връзка със семейството на ученика може да бъде и електронната поща на един от родителите, както и електронният дневник на паралелката.

Чл. 129. (1) Училището осъществява процеса на подготовка, обучение и възпитание на учениците във взаимодействие и сътрудничество с родителите.

(2) Родителите имат следните права:

1. периодично да получават информация за успеха и развитието на децата им в образователно- възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, уменията им за общуване с учениците и учителите и интегрирането им в училищната среда;

2. да се срещат с класния ръководител и учителите в определеното приемно време или в друго удобно за двете страни време;

3. да участват в родителските срещи;

4. да изразяват мнение и да правят предложения за развитие на училището;

5. да присъстват и при желание от тяхна страна да бъдат изслушани, когато се решават въпроси, които засягат права и интереси на ученика;

6. да участват в училищното настоятелство, когато такова е създадено;

7. да бъдат консултирани по въпроси, свързани с възпитанието на учениците, от специалист, за което училището им оказва необходимото съдействие.

(3) Родителите имат следните задължения:

1. да осигуряват посещаемостта на ученика в училище;

2. да се запознаят срещу подпис с училищния учебен план и с правилника за дейността на училището;

3. да не допускат явяването на ученика в училище с облекло или във вид, които не съответстват на правилника на училището, положението му на ученик и на добрите нрави;

4. редовно да се осведомяват за успеха и развитието на ученика в образователно-възпитателния процес, за спазването на училищната дисциплина, за уменията му за общуване с учениците и учителите и интегрирането му в училищната среда;

5. да се явяват в училището, когато важни причини налагат това и бъдат поканени от класния ръководител или Директора.

6. да информира в деня на започване на учебните занятия класния ръководител за отсъствие на ученика по уважителни причини по чл. 116, т. 3.

7. да информира писмено един ден предварително за отсъствията по чл. 116, т. 2 и т. 3 класния ръководител.

ГЛАВА ПЕТА

УПРАВЛЕНИЕ И РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ. УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО.

РАЗДЕЛ ПЪРВИ

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ

Чл. 130. В ПГСС „Хан Аспарух” – гр. Исперих орган за управление е Директорът.

Чл. 131. (1) Директорът заема длъжността с конкурс при условия и по ред, определени от действащата нормативна уредба.

(2) При отсъствие на Директора за срок, по-голям от 30 календарни дни, Министъра на образованието и науката сключва трудов договор с друго лице за временно изпълнение на длъжността без конкурс.

(3) При отсъствие на Директора за срок, по-малък от 30 календарни дни, той определя свой заместник от педагогическия персонал със Заповед.

Чл. 132. (1) Директорът на училището като орган за управление и контрол изпълнява своите функции, като:

1. прилага държавната политика в областта на предучилищното и училищното образование;
2. ръководи и отговаря за цялостната дейност на институцията;
3. планира, организира, контролира и отговаря за образователния процес, както и за придобиването на ключови компетентности от децата и учениците;
4. отговаря за спазването и прилагането на нормативната уредба, отнасяща се до предучилищното и училищното образование;
5. отговаря за разработването и изпълнението на училищните учебни планове и учебни програми;
6. отговаря за разработването и изпълнението на всички вътрешни за институцията документи – правилници, правила, стратегии, програми, планове, механизми и др.;
7. организира и ръководи самооценяването на училището;
8. определя училищния план-прием и предлага за съгласуване и утвърждаване на държавния и допълнителния план-прием на учениците,
9. организира приемането или преместването на ученици на местата, определени с училищния, с държавния и с допълнителния държавен план-прием;
10. организира и контролира дейности, свързани с обхващането и задържането на подлежащите на задължително обучение ученици;
11. подписва документите за преместване на учениците, за завършен клас, за степен на образование, за професионална квалификация;
12. изготвя длъжностно разписание на персонала и утвърждава поименно разписание на длъжностите;
13. сключва, изменя и прекратява трудови договори с педагогическите специалисти и с непедagogическия персонал в институцията в съответствие с Кодекса на труда;
14. обявява свободните работни места в бюрото по труда, в Регионалното управление на образованието и в Информационната база данни за анализи и прогнози за кадрово обезпечаване на системата на предучилищното и училищното образование с педагогически специалисти до 3 работни дни от овакантяването или от откриването им;
15. управлява и развива ефективно персонала;
16. осигурява условия за повишаването на квалификацията и за кариерното развитие на педагогическите специалисти;
17. утвърждава план за организирането, провеждането и отчитането на квалификацията съобразно стратегията за развитие на институцията;
18. организира атестирането на педагогическите специалисти;

19. отговаря за законосъобразното, целесъобразно, ефективно и прозрачно разходване на бюджетните средства, за което представя тримесечни отчети пред общото събрание на работниците и служителите и обществения съвет;
20. поощрява и награждава деца и ученици;
21. поощрява и награждава педагогически специалисти и непедagogически персонал;
22. налага санкции на ученици;
23. налага дисциплинарни наказания на педагогически специалисти и непедagogическия персонал;
24. отговаря за осигуряването на здравословна, безопасна и позитивна среда за обучение, възпитание и труд;
25. отговаря за законосъобразното и ефективното управление на ресурсите;
26. осъществява взаимодействие с родителите и представители на организации и общности;
27. взаимодейства със социалните партньори и заинтересовани страни;
28. представлява институцията пред администрации, органи, институции, организации и лица;
29. сключва договори с юридически и физически лица по предмета на дейност на образователната институция в съответствие с предоставените му правомощия;
30. контролира и отговаря за правилното водене, издаване и съхраняване на документите в институцията;
31. съхранява училищния печат и печата с изображение на държавния герб;
32. съдейства на компетентните контролни органи при извършване на проверки и организира и контролира изпълнението на препоръките и предписанията им;
33. съдейства на компетентните органи за установяване на нарушения по чл. 347 от Закона за предучилищното и училищното образование;
34. в изпълнение на правомощията си издава административни актове;
35. провежда или участва в изследователска дейност в областта на училищното образование.
36. Със своя заповед директорът може да делегира правомощия на заместник-директорите в определените в нормативен акт случаи.

Чл. 133. Директорът и заместник-директорите са длъжни да пазят и укрепват авторитета на учителите и училището.

Чл. 134. Разпорежданията на директора са задължителни за заместник - директорите, учителите, служителите и учениците.

Чл. 135. Заместник - директорите подпомагат директора при организирането на учебната, административната и учебно- производствената дейност на училището, съгласно нормативните актове в системата на образованието и съответната длъжностна характеристика.

Чл. 136. (1) Педагогическият съвет в училището:

1. приема стратегия за развитие на училището за следващите 4 години с приложени към нея план за действие и финансиране;
2. приема правилник за дейността на училището;
3. приема училищния учебен план;
4. приема формите на обучение;
5. приема годишния план за дейността на училището;
6. приема учебни планове за индивидуална форма на обучение;
7. приема мерки за повишаване качеството на образованието;
8. приема програма за превенция на ранното напускане на училище;
9. приема програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи;
10. предлага на директора разкриване на занимания по интереси;
11. прави предложения на директора за награждаване на ученици и за налагане на съответните санкции в предвидените в този закон случаи;
12. определя училищни символи и ритуали и други отличителни знаци;
13. определя ученически униформи;
14. участва със свои представители в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност;
15. запознава се с бюджета на училището, както и с отчетите за неговото изпълнение;
16. периодично, най-малко три пъти през една учебна година, проследява и обсъжда нивото на усвояване на компетентности от учениците и предлага съвместни мерки между учителите с цел подобряване на образователните резултати;
17. упражнява други правомощия, определени с нормативен акт.

РАЗДЕЛ ВТОРИ

УЧИЛИЩНА ДОКУМЕНТАЦИЯ

Чл. 137. (1) В Професионалната гимназия се води задължителна документация, съгласно НАРЕДБА № 8 от 11.08.2016 г. за информацията и документите за системата на предучилищното и училищното образование

(2) Документите по ал. 1 се водят по образци, утвърдени от Министъра на образованието и науката.

(3) В училището може да се води летописна книга, свързана с дейността му.

Чл. 138. Удостоверението за завършен клас, удостоверение за преместване, диплома за средно образование, свидетелство за професионална квалификация, дипломата за средно образование и свидетелството за правоспособност, се издават по утвърдени от МОН образци и се заверяват от директора на училището.

Чл. 139. Задължителната документация се номерира, прошнурова и подпечатва с печата на училището.

РАЗДЕЛ ТРЕТИ

ФИНАНСИРАНЕ

Чл. 140. (1) Финансирането на Професионалната гимназия се осъществява със средства от държавния бюджет чрез МОН и община Исперих.

(2) Размерът на средствата по ал. 1 се определя съгласно ДОС за едногодишната издръжка на ученици в държавните училища.

(3) Чрез държавния бюджет се осигуряват средства за заплати, социални и здравни осигуровки, стипендии и поддържане на материално - техническата база.

(4) Училището може да реализира приходи в левове и във валута за подпомагане на издръжката и развитието на материално-техническата база в съответствие с нормативните актове.

Чл. 141. (1) След приемане на Закона за държавния бюджет финансиращият орган утвърждава бюджет/бюджетна сметка на второстепенните или от по-ниска степен разпоредители с бюджетни кредити, а директорът осигурява изпълнението му, за което се отчита пред финансиращия орган.

(2) След приемане на Закона за държавния бюджет финансиращият орган утвърждава бюджет/бюджетна сметка на второстепенните разпоредители с бюджетни кредити, а директорът осигурява изпълнението му, за което се отчита пред финансиращия орган.

Чл. 142. (1) Средствата за издръжка се осигуряват и предоставят на Професионалната гимназия от МОН и община Исперих.

(2) Получените по реда на ал. 1 средства не могат да се използват за други цели.

Чл. 143. Професионалната гимназия освен от бюджета осигурява средства за издръжка от собствени приходи, които могат да бъдат:

1. наеми от имоти - държавна собственост;
2. наеми от уч. и спортна база;
3. реализация на продукция и услуги от практическо обучение;

4. квалификационна и творческа дейност, образователни и други услуги, определени с Наредба на Министъра на образованието и науката;
5. дарения, завещания, такси и други източници.

Чл. 144. Директорът на училището разработва проект за бюджет в съответствие с бюджетната процедура и го представя на финансиращия орган.

РАЗДЕЛ ЧЕТВЪРТИ

УЧИЛИЩНО НАСТОЯТЕЛСТВО

Чл. 145. Настоятелството се създава като юридическо лице и организира дейността си при условията и по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел.

Чл. 146. За постигане на целите си настоятелството:

- (1) Обсъжда и прави предложения пред съответните органи за развитието или за решаването на текущи проблеми на Професионалната гимназия.
- (2) Съдейства за осигуряване на допълнителни финансови и материални средства за Професионалната гимназия
- (3) Подпомага изграждането и поддържането на материално-техническата база на училището.
- (4) Участва при избора на учебници от педагогическия съвет, по които ще се обучават учениците от Професионалната гимназия.
- (5) Съдейства при организиране на ученическото хранене и на други социално-битови проблеми на учениците и учителите от Професионалната гимназия.
- (6) Подпомага създаването и реализирането на възпитателно-образователни програми на учениците.
- (7) Съдейства за реализирането на извънкласните и извънучилищните форми, организация на отпих, туризъм и спорт с учениците.
- (8) Подпомага училищните органи за осъществяването на задължителното училищно обучение.
- (9) Съдейства за включване на родителите при организирането на свободното време на учениците.
- (10) Предлага мерки за подобряване на дейността на Професионалната гимназия.
- (11) Организира обществеността за подпомагане на училището.
- (12) Сигнализира компетентните органи при извършени нарушения в системата на народната просвета.
- (13) Организира и подпомага обучение на родителите по въпросите на възпитанието и развитието на техните деца.

- (14) Подпомага дейността на Професионалната гимназия в противодействието му срещу наркоманията и други вредни явления върху учениците.
- (15) Подпомага социално слабите ученици.
- (16) Съдейства на комисиите за борба срещу противообществени прояви.
- (17) С цел изграждане облика на гимназията училищното настоятелство предлага на ПС за утвърждаване на униформено облекло, учил. символи и ритуали.
- (18) Съветът на настоятелите представя информация за дейността си при необходимост на РУО на МОН.Ръководството, учителите и служителите на гимназията подпомагат дейността на уч. настоятелство.

Чл. 147. (1) Настоятелството се учредява по инициатива на директора на Професионалната гимназия или на родители, учители и общественици.

(2) Лицата по ал. 1 отправят покана за участие в учредително събрание чрез средствата за масово осведомяване или лично.

Чл. 148. (1) Органи на настоятелството са: Общото събрание и Съвета на настоятелите. Членовете на Съвета на настоятелите се избират от Общото събрание за срок до 4 години.

(2) Съвета на настоятелите избира измежду членовете си председател.

Чл. 149. Директорът на професионалната гимназия осигурява на настоятелството подходящо помещение за безвъзмездно ползване при осъществяване на дейността.

РАЗДЕЛ ПЕТИ

КАЧЕСТВО НА ПРОФЕСИОНАЛНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Чл. 150. В ПГСС „Хан Аспарух” се извършва оценяване на качеството на професионалното образование, съгласно НАРЕДБА № 16 от 08.12.2016 г. за управлението на качеството в институциите на Министъра на образованието и науката

Чл. 151. (1) Разработват се Вътрешни правила за осигуряване на качеството и Вътрешноучилищни критерии за оценка на професионалното образование в ПГСС „Хан Аспарух”, град Исперих през учебна 2024/2025 година.

1. Изграждане на система за квалификация на педагогическите кадри на основата на план за квалификация, приеман ежегодно в началото на учебната година от Педагогическия съвет.
2. Постигане на по-високо качество на педагогическия труд и по-високи резултати в учебната работа.
3. Критерии и показатели за оценяване качеството на професионалното образование.

(2) Оценяване на качеството на професионалното образование са прави в края на всеки двугодишен период от учебни години чрез разработен инструментариум;

(3) Мерки за промяна в дейностите по осигуряване на качество.

Ако се налагат мерки за промяна на дейностите по осигуряване на качеството, то те се вписват в анекс към настоящите вътрешни правила.

РАЗДЕЛ ШЕСТИ

ОБЩЕСТВЕН СЪВЕТ

Чл. 152 (1) Създаден Обществен съвет, в който са включени представители на финансиращият орган, родители, работодатели.

(2). Обществения съвет:

- одобрява стратегията за развитие на училището;
- приема ежегодния отчет на директора за изпълнението на стратегията;
- участва в работата на педагогическия съвет при обсъждането на програмите по чл. 263, ал. 1, т. 8 и 9 от ЗПУО;
- участва при обсъждане на избора на ученически униформи;
- предлага политики и мерки за подобряване качеството на образователния процес въз основа на резултатите от самооценката на институцията и външното оценяване;
- дава становище за разпределението на бюджета по дейности и размера на капиталовите разходи, както и за отчета за изпълнението му;
- съгласува училищния учебен план;
- участва с представители в комисиите за атестиране на директорите при условията и по реда на държавния образователен стандарт за статута и професионалното развитие на учителите, директорите и другите педагогически специалисти;
- сигнализира компетентните органи, когато при осъществяване на дейността си констатира нарушения на нормативните актове;
- дава становище по училищния план-прием по чл. 143, ал. 1 от ЗПУО;
- участва в създаването и приемането на етичен кодекс на училищната общност.

РАЗДЕЛ СЕДМИ

РОДИТЕЛСКИ АКТИВ

Чл. 153 (1) Към всеки клас са изградени родителски активи за подпомагане на дейността на отделните класове. Те съвместно с ръководството на ПГСС „Хан

Аспарух“ обсъждат текущи проблеми, свързани с дейността на училището и съдействат за решаването им.

(2) На първата родителска среща за учебната година, родители сами избират родителския актив.

(3) Провеждат задълбочени разговори по темата за тормоза и насилието със своите деца.

(4) Незабавно уведомяват училищните власти, ако станат свидетели на прояви на тормоз и насилие.

(5) Активно се включват в мероприятията, организирани на ниво клас и на ниво училище във връзка с превенция на тормоза и насилието.

(6) Родителските активи могат да отправят предложения до директора на училището или до Обществения съвет, свързани с всяка сфера на училищния живот.

(7) Проучват чрез анкети мнението на родителите по въпроси, касаещи училищния живот

(8) Ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с превенция на отпадането на деца от училище и работа със застрашени от отпадане ученици.

(9) Да организира събития в общностите, които имат за цел популяризиране на училището като институция.

(10) Да реализира дискусии/срещи на следните теми:

1. Кой деца са застрашени от отпадане:

2. Обсъжда причините;

3. Създава се съвместно с класните ръководители профили на всяко едно от застрашените деца;

4. Набелязва се план за действие за задържане на детето в училище;

5. Разпределят се отговорности – всеки родител поема някаква отговорност за реализиране на определена точка от плана за задържане на детето в училище;

(11) Да организира общностни дискусии/родителски лектории по различни теми, като:

1. ранни бракове и как да ги преодолеем;

2. работа с представители на маргинални групи в училище;

3. училището като институция;

4. защо е необходимо да си добре образован;

5. защо е необходимо да участваш активно в живота на училището, в което учи твоето дете и др.

РАЗДЕЛ ОСМИ

УЧЕНИЧЕСКИ ПАРЛАМЕНТ

I. ОСНОВНИ НАЧАЛА

Чл. 154. Под „ученическо самоуправление“ в ПГСС „Хан Аспарух“ трябва да се разбират следните важни обстоятелства:

- (1) Защита на правата и личността на ученика.
- (2) Връзка на учениците с обществеността.
- (3) Прозрачност в работата на ученическия парламент (УП) и връзка с медиите.
- (4) Равноправно участие на ученици, родители и учители при решаване на възникнали проблеми.
- (5) Спазване на етиката между учениците и учителите.
- (7) Ученически парламент е:
  - а) Доброволна, младежка, самоуправляваща се, демократична, нерелигиозна и политически независима организация.
  - б) Орган на ученическото самоуправление на ниво училище, създаден на основание чл.171, ал. 11 от Закона за предучилищното и училищно образование (ЗПУО).

2. Цел и дейност на УП:

1. Обединяване и представяване на учениците от училището.
2. Помага за организирането на конструктивен диалог с цел подобряване на взаимоотношенията между учениците, учителите и ръководството.
3. Стимулира учениците в посока изразяване на тяхната позиция и спомага за изграждането на отговорно гражданско поведение.
4. Работи за усъвършенстването на училищната среда и спомага за развитието на социални умения и компетентности за разбиране и прилагане на принципите на демокрацията и правовата държава, на човешките права и свободи, на активното и отговорното гражданско участие на учениците, както и за формиране на толерантност и уважение към етническата, националната, културната, езиковата и религиозната идентичност на всеки гражданин и уважение към правата на децата, учениците и хората с увреждания.
5. УП работи за популяризирането и развиването на ученическото самоуправление в училището, с цел пълноценно участие на учениците при взимане на решения, свързани с образователния процес и престоя им в училище.

II. ПРАВИЛНИК НА УЧЕНИЧЕСКИЯ ПАРЛАМЕНТ /УП/ ПРИ ПГСС „ХАН АСПАРУХ“

ЦЕЛ, ЗАДАЧИ, НАПРАВЛЕНИЯ НА ДЕЙНОСТТА

1. Задачи:

- разглежда на свои заседания всички предложени от учениците инициативи
- сътрудничи си с ръководството на училището, педагогическия съвет, училищното настоятелство, регионалния инспекторат на образованието, общинската и областна администрации
- решава проблеми на учениците, възникващи в отделни класове
- създава атмосфера на взаимна толерантност между ученици и учители
- разработва проекти с външно финансиране
- развива училищните традиции
- участва в работата на педагогическия съвет

2. Направления:

- защита личността и правата на ученика
- планиране и осъществяване на извънкласни дейности както с развлекателен характер, така и от обществено – значим интерес
- дискутиране на училищната проблематика за ангажирането на учениците в ефективни взаимоотношения с учителите, с оглед личния им интерес от обучението.

III. СТРУКТУРА

1. Председател на УП

- представлява УП пред училищната, общинската и областната администрации
- свиква заседания на УП и ги ръководи
- упражнява контрол върху изпълнението на решенията на УП
- отчита в края на мандата /м.октомври/ своята дейност
- избира се с квалифицирано мнозинство за срок от 1 година

2. Заместник-председател

- представлява УП при отсъствие на Председателя
- координира работата между комисиите и екипите
- съгласува дейността на УП с Директора, училищното ръководство и училищното настоятелство
- предлага се от Председателя, а се избира от УП с обикновено мнозинство за срок от 1 година

3. Секретар

- подготвя материалите за заседанията и води протоколите
- информира членовете на УП за предстоящите заседания, подготвя информационни материали за тях и ги предоставя на участниците
- отговаря за бюджета на УП и се отчита пред него
- предлага се от Председателя и се избира от УП за срок от 1 година.

4. Комисии към Ученическия парламент

Комисиите към Ученическия Парламент при ПГСС „Хан Аспарух” са неговото действащо ядро. Членове на комисиите са едни от най-изявените ученици. Те се избират от парламента за срок от една година и активно участват в планирането на училищния живот, създаването на предпоставки за личностна изява и организирането на прояви на ученици, съобразно техните интереси. Комисиите са:

4.1. Комисия по спорт – тази комисия се занимава с проблемите на спорта, туризма и екологията. Тя организира (или участва в организирането) на екскурзии, излети, състезания, спортни прояви, залесявания на площи.

4.2. Комисия по изкуствата – хората от тази комисия притежават качества в областта на литературата, изобразителното изкуство, музиката и театъра. Те се занимават с подготовката на фестивали, празници, различни изяви – музикални, театрални, литературни и др.

4.3. Комисия по проблемите – тази комисия с взема активно участие при разрешаването на конфликти между ученици или между учители и ученици и има отношение към опазване на училищното имущество – всичко свързано с опазването на мира и спокойствието в училище е нейн приоритет.

4.4. Комисия по връзки с обществеността – планира, разработва и осъществява анкетни проучвания, допитвания до ученици. Тя поддържа връзките с медии, различни институции или административни структури.

5. Представител на класа

- изразява интересите на класа чрез инициативи, мнения, предложение, дейности за реализирането им
- поставя всякакви въпроси за разискване в УП, предварително внесени при секретаря за включване в дневния ред
- приема предложения и препоръки от всички останали представители
- участва в изготвянето на идейния проект на дадена инициатива на класа и чрез съответната комисия работи за нейното реализиране
- информира класа си за решенията на УП
- участва в комисии и работни екипи
- участва с право на глас при взимане на всички решения
- бива избран от класа си за срок от една година

6. Комисията е тричленна работна група от представители / от различни випуски/ със сходни интереси в дадено направление на дейност. Избира се от УП за срок от 1 година.

- координира дейността на УП с тази на КЛУБ в същото направление
- планира конкретни МЕРОПРИЯТИЯ в своето направление на дейност
- разработва идейните им проекти
- предлага ги за разискване в УП
- ръководи тяхното реализиране

Комисията докладва на УП работата си и отчита крайния резултат.

IV. ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА УЧЕНИЦИТЕ В УП

Чл. 155 . Членството в УП е доброволно.

(1) Право на членство:

1. Имат всички ученици, избрани двама представители на класа си по демократичен начин в ПГСС „Хан Аспарух“ – от 8 до 12 клас.

2. Всеки ученик с подадено мотивирано заявление.

(2) Приемане на членове в УП, става съгласно чл.1 от този раздел и при следните условия:

1. Съгласие от страна на кандидата за участие в УП.

2. Съгласие от страна на класния ръководител на дадената паралелка.

3. Ученикът (членът) да няма наказания от педагогическия съвет за предходна и текуща учебната година

(3) Права

1. Да избира и да бъде избран за член на Ученическия парламент.

2. Да гласува с един глас „за“, „против“ или „въздържал се“ по всички въпроси, подложени на гласуване по време на заседания на дадена комисията на УП.

3. Да е член на една комисия.

4. Да предлага и да участва в разработването и реализирането дейностите на съвета, както и да търси подкрепа при реализирането на свои проекти, припокриващи се с общите цели на УС.

5. Да изразява позиция безпристрастно и свободно по всички въпроси и проблеми, касаещи работния процес на съвета, както и по цялостния образователен процес.

6. Председател или заместник-председател може да присъства на заседания на Педагогически съвет с един съвещателен глас.

(4) Задължения

1. Да участва редовно в събранията на УП.

2. Да изпълнява и информира класа си за решенията, взети по време на заседание на Ученическия парламент.

3. Да съдейства за постигането на целите на Ученическия парламент.

4. Да изразява мнението на своите съученици от съответния клас.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§1. Този Правилник се приема на основание Закона за предучилищното и училищното образование

§ 2. Правилникът може да бъде променян само от органа, който го е гласувал –

Педагогическия съвет.

§ 3. Правилникът е изготвен в съответствие със ЗПУО

§ 4. При изготвянето на правилника са ползвани действащите към момента нормативни документи.

§ 5. Педагогическият съвет взема решения от неговата компетенция по въпроси, неуредени в този правилник.

§ 6. Този Правилник е задължителен за спазване от училищното ръководство, педагогическия и непедagogическия персонал, учениците и родителите.

Настоящия правилник е приет на заседание на Педагогическия съвет с с Протокол № 15/13.09.2024г.

За СБУ към КНСБ при ПГСС „Хан Аспарух“

Председател:

/Биляна Василева Божкова/